...وي د علمي او څېړنيز سيمينار په مناسبت د حامدکرزي پيغام

يم چې داطلاعاتو اوفرهنګ وزارت دغوښت هيواد هندوستان د سفارت په همکارۍ د دغه
ستر ويناوال او صاحبدل شخصيت د مړينې د دري سوه يم کلن په مناسبت پرتمينه غونډه جوړه کړې
ده. تر ټولو په هغه ملي مناسبت د بلخ پوهنتون له خوا په مزارشريف ښار کې يوه غونډه جوړه
شوې وه چې ستاسو د سيمينار طرزي په ډيټولو څېړنو ښېرونکې شي. زه هيله لرم چې
دغه سيمينار له وراړې شوې طرزې د وړه هيواد کې د بيدل پېژندنې د پرمختګ په لاره کې
ګټوري او برښنتوري ثابتې شي. دغه سيمينار د جوړېدو له امله د اطلاعاتو او فرهنګ
وزارت او په ټول هيواد کې د بيدل دوستانو ته مبارکي وايم او د لوی خدای (ج) له درباره
ستاسو د سيمينار د برياليتوب هيله کوم

...مله د مشرانو جرګې اعلاميه

سرحدي خواکونو د شهرانې او سرښندنې ستاينې په لړ کې دغه خواکونو ډيوټي
منسوب شهيد محمد ابراهيم ته د فردوس جنت او پاتې کسانو ته يې د جميل صبر هيله کوي
د ملي شورا د مشرانو جرګه د کونړ په ولايت د پاکستان د راکټي بريدونو ۲ ...

...پاکنې به په پوره امنيت کې تر سره شي

دامنيت او ثبات په تامينولو کې به
برياليتوب سره دغه تو سره کړي «په
دې کنه کې په کابل کې، دامريکا سفير

دانتخاباتو د دوهم پړاو د ميکانيزم
دپاوړتيا او ټينګښت لاره کې لازمي
هڅې کوي. ده زياته کړه چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرمقاله

په سیمه ییزه همکارۍ کې د افغانستان رول

د چین په شانګهای ښار کې د (سیکا) یا د شانګهای څلورمه غونډه جوړه شوه، د افغانستان د اسلامي جمهوریت جمهور رییس حامد کرزي په دې غونډه کې د مهم ګډون کوونکي په توګه برخه واخیستله. د سیکا د سرمشریزې بنسټ لس کاله وړاندې یا په ۱۳۸۳ کال کې د قزاقستان په پلازمینه الماتا کې کېښودل شو، چې موخه یې په اسیا کې د باور جوړونې او له یو بل سره په ښکېلو برخو کې د همکارۍ ټینګښت او پراختیا ده. دا مهال د شانګهای یا سیکا په سرمشریزه کې افغانستان، اذربایجان، بحرین، کمبوډیا، چین، مصر، هند، ایران، عراق، اسرائیل، اردن، قزاقستان، قرغیزستان، منګولیا، پاکستان، فلسطین، روسیه، تاجکستان، تایلند، ترکیه، عربي متحده امارتونه، ازبکستان او ویتنام غړیتوب لري او اووه نور هېوادونه بنګله دېش، اندونیزیا، جاپان، مالیزیا، فلیپین، قطر، سریلانکا، اوکراین او امریکا د څارونکو په توګه په دې سرمشریزه کې ګډونکوونکي دي. په دې سرمشریزه کې د افغانستان رول او اهمیت د یام وړ دی، ځکه افغانستان هغه هېواد دی، چې هم پراخې زېرمې لري، هم د سوېلي او منځنۍ اسیا تر منځ د ستراتېژیک پله حیثیت لري او هم یې سرشارې اوبه هغه څه دي، چې د اسیایي هېوادونو ترمنځ د همکارۍ او باور پیدا کولو په برخه کې مهم رول لوبولی شي. د سیکا په سرمشریزه کې د افغانستان د ولسمشر ګډون او په کې یې وینا د همدې موخې د تر لاسه کولو لپاره ده. د اسیا هېوادونه هڅې کوي، چې په راتلونکو دریو لسیزو کې د باور فضا په بشپړه توګه رامنځته کړي او د دې لپاره د اسیا له پاکې لمنې څخه شر سره کلکه جګړه پاکه کړي. افغانستان، چې تېرې د وروستو تاریخي او لرغونې لاره تېره ده او سرشارې زېرمې لري په دې کې له اسیا سره مرسته کولی شي، خو ترهګرۍ او اورېکي، چې یو شمېر ګاونډیان یې د ناوړو موخو لپاره پالي د دې هڅې په مخ کې لوی خنډونه دي. په همدې اړه حامد کرزي په تېرو دریو ورځو کې د چین له مشرانو سره لیدنې کتنې ترلې او دا پدیده یې د چین او افغانستان د اړیکو په ځانګړې توګه د سوداګرۍ او اقتصادي مرستو په مخ کې لوی خنډ وباله. دواړه لوري دې هوکړې ته سره ورسېدل، چې د ترهګرۍ او اورېکي پر ضد باید ګډه مبارزه وکړي. په سرمشریزه کې د سیمې د همکارۍ په مخ کې د دغو خنډونو پر سر هم اندېښنې ښکاره شوې، خو غوره دا ده، چې ټول هېوادونه د دې پدیدې په له منځه وړلو کې له یو بل سره مرستې وکړي او هغه هېوادونه او ډلې، چې ترهګرۍ او اورېکي روزي، تر فشار لاندې راولي، چې نور له دې پدیدې پاللو څخه لاس واخلي او د اسیا د باور او همکاریو په کاروان کې یو ځای شي، که نه نو له دغه کاروانه به تجرید او لرې پاتې وي.

د درې اړخیزې غونډې پرېکړې به پلې شي؟

هدایت الله نوري

پاکستاني لوري په کابل کې د افغانستان، پاکستان او ناټو په درې اړخیزه غونډه کې یو ځل بیا ژمنه وکړه، چې د ولسمشرۍ لپاره د دوهم پړاو ټاکنو د امنیت په ټینګښت کې به مرسته کوي او هم به له ترهګرۍ سره مبارزه. د پاکستان لوی درستیز جنرال راحیل شریف دغه راز د دواړو هېوادونو د پوځونو تر منځ همکارۍ او په دواړو هېوادونو کې سوله او ټیکاو اړین بللې. دا د دري ګونو غاړو تر منځ ۳۷ درې اړخیزه غونډه. په دغې غونډه کې دواړو غاړو دغه ژمنه یو ځلي بیا تازه کړه چې د ترهګرۍ پر وړاندې به مبارزه غښتلې کوي او د سولې او ټیکاو د راوستو لپاره به هڅې کوي. په دې درې اړخیزه غونډه کې د افغانستان او پاکستان لوی درستیزانو او په کابل کې د ناټو ځواکونو قوماندان برخه لرله. دغه غونډه داسې مهال ترسره کېږي، چې پر ختیځو سیمو د پاکستاني پوځیانو راکټي بریدونه

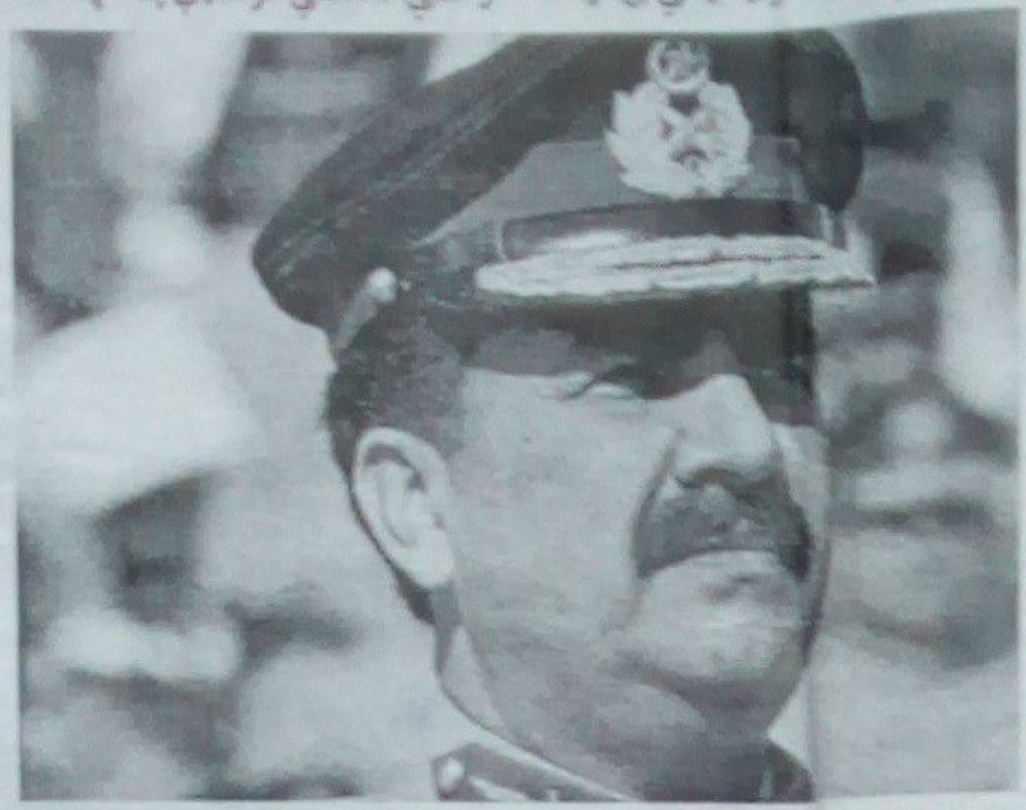

دوام لري او په سوېلي سیمو کې پاکستاني پوځیان له دیورند کرښې دا اوښتي او پیدې ځواکي یې د پوځي تجهیزاتو پر جوړولو لاس پورې کړی دی او دغه راز دا غونډه په داسې مهال کې جوړېږي، چې ښايي د روان زېږدیز کال تر پایه بهرني ځواکونه له هېواده ووځي. د دغې غونډې په اړه هغه شکونه پرځای دي، چې ښايي بیا هم پاکستان پر خپلو ژمنو وفا ونه کړي، ځکه په تېر کې هم ورته غونډې شوې، خو د امنیت په ټینګښت او د پاکستان له خوا د روزل کېدونکو اورېکو د پرخولو لپاره پاکستان هیڅ ګام نه دی پورته کړی. دا ریښتیا ده، چې پاکستان د افغانستان د ناامنه کولو لپاره په قبایلي سیمو کې اورېکي او ترهګر روزي، د تېرې ورځې مباشلي په شپاړسمه د ولسمشرۍ او ولایتي شوراګانو ټاکنو د ګډوډولو لپاره پاکستان په لوی لاس ټولې مدرسې رخصت کړې وې او پر ټاکنیزو مرکزونو یې د دغو مدرسو طالبانو د بریدونو لپاره چمتو کړي وو، چې له یو زرو اتیاوو ډېر بریدونه یې پر ټاکنیزو مرکزونو وکړل، خو له نېکه مرغه، چې کورنیو ځواکونو دا پلان له سره تر پایه ناکام کړ. د تعجب وړ مسئله دا ده، چې دا ځل به پاکستان څرنګه د دوهم پړاو ټاکنو لپاره د امنیت په برخه کې مرستې وکړي؟ ترهګري هم د پاکستان د ناوړو کړنو لپاره روزل کېږي، په تېرو دیارلسو کلونو کې له پاکستانه د ترهګرۍ پر ضد د مبارزې ډېرې غوښتنې شوې، پاکستان ژمنې کړې، خو په عمل کې یې څه نه دي کړي، په اصل کې پاکستان د افغانستان پرمختګ، سیاسي ثبات او پیاوړي امنیت نه غواړي. دغه راز پاکستان د افغانستان، هندوستان او د افغانستان او د سیمې او نړۍ د سترو صنعتي هېوادونو تر منځ له دوستۍ څخه په وېره کې دی او په ټول زړه هڅې کوي، چې افغانستان د سیمې او نړۍ له دوستۍ څخه تجرید وساتي او بیا پرې داسې نظام واکمن کړي، چې د پاکستان ګټې په پام کې ونیسي، خو دا هېڅ ناممکنه ده. پاکستان باید د افغانستان د لاندې کولو او پرې د خپل ګوډاګي حکومت د جوړولو خیال او فکر له سره وباسي او له افغانستان سره د ریښتینې دوستۍ پر مټ باور رامنځته کړي.

د چین هراړخیزې مرستې نه یوازې د افغانستان، بلکې د سیمې د اقتصادي، امنیتي او سیاسي ثبات تضمین کوي

قرار شینواري

درستیو له لارې خپاره شوي ریپوټونه وایي چې د افغانستان ولسمشر حامد کرزي د چین سترګاونډي او ځواکمن هېواد ته د خپل څلور ورځني سفر په بهیر کې له ځینو چینايي رسمیو سره په مرکه کې د دغه هېواد له چارواکو څخه هیله کړې چې په اقتصادي، امنیتي، فرهنګي، ټولنیزو او نورو ډګرونو کې له افغانستان سره مرستې ته ودانګي او دوه ګونو تاریخي لاره دې هم وغځوي او [illegible] دغو اقتصاد پوهانو او سیاسي شنونکو په اند که د نړۍ ډېر ستر ځواکمن هېواد په توګه سترګاونډي هېواد چین په دې برخه کې له افغانستان سره مرستو ته ودانګي او د افغانستان په اړه د سیکا په غونډه کې خپلو شویو ژمنو او پرېکړو ته عمل جامه ورواغوندي، نو بردي یو په باور دي چې نه یوازې په افغانستان، بلکې په ټوله سیمه کې به د اقتصادي، امنیتي او سیاسي ثبات له راوستلو سره زیاته مرسته وکړي او ان د افغانستان، چین او پاکستان په ګډون به په سیمه کې له ترهګرو سره مبارزه د ډیپلوماټ تیرېنده ورسوي او داسې نوي لاس ته راوړنې به راونغاړي.

دا چې له یوې خوا له افغانستانه دبهرنیو ځواکونو دوتلو پرخلیک ټاکونکي نېټه راتړاندې کېدونکې ده او د افغانستان دټولو امنیتي چارو ډېرمخ بیولو ستر مسئولیت به د افغاني امنیتي ځواکونو پرغاړه ولوېږي او هم

د افغانستان دولسمشرۍ له پاره د دویم پړاو ټاکنې را روانې دي او له بلې خوا د افغانستان تاریخي دښمنانو او دهغوی پیرودل شویو، روزل شویو او وسله والو شویو اجیرانو او ګوډاګیانو دښځو او ماشومانو په ګډون دبې دفاع او بې ګناه افغانانو وژلو او نورو تباهیو ته زور ورکړی دی او هم ور سره جوخت افغان دیکتاري او بې ورلې په څېر دزمانو اقتصادي ستونزو په ستر سمندر کې غوپې وهي، نو بردي نښې د تاریخ په دغه حساس پړاو کې د اسیا دلویې وچې د ۲۲ هېوادونو په غړیتوب او دنړۍ دنورو ډېرو هېوادونو او نړیوالو سازمانونو په ګډون د سیکا په نامه دلوټي په دوه ورځنیو غونډو کې د افغانستان دولسمشر حامد کرزي ګډون او د چین دولتي جمهوریت د شانګهای په ښار کې ددغو غونډو په بهیر کې د افغانستان د ستر ګاونډي او ډېر ستر ځواکمن هېواد په توګه د چین دولتي جمهوریت له ولسمشر او نورو چارواکو سره د ولسمشر حامد کرزي خبرو اترو او لیدنو کتنو ښې لاس ته راوړنې او مثبتې پایلې راونغاړلې او د افغانستان دلوګر دمس، دبامیانو د حاجي ګک د وسپنې او د افغانستان د شمال دنفتو او ګازو په څېر دهېواد دسترو کانې زېرمو دراسپړلو او په کارا چولو په برخه کې د چین دهېواد دلا زیاتې پانګې اچولو له پاره د چین د زمنې ترلاسه دافغانستان په ګډون د سیمې د کړکېچنو حالاتو دپایانه کولو په برخه کې پرېکړې هغه څه دي چې پلې کول به یې د افغانستان له پاره ښې پایلې راونغاړي.

د چین دولتي جمهوریت مشران پر دې واقعیت پوهېدلي دي چې په افغانستان کې اقتصادي، امنیتي او سیاسي ثبات د چین دولتي جمهوریت په ګډون د سیمې او ان دنړۍ لپاره د هېوادونو په ګټه دی، زیاته هڅه او هاند کوي چې د ۲۰۱۴ زېږدیز کال په پای کې له افغانستانه دبهرنیو ځواکونو له وتلو وروسته د افغانستان په کانې زېرمو او داسې نورو ډګرونو کې پانګې اچونې ته مخه وکړي او له دې لارې په افغانستان او ټوله سیمه کې د اقتصادي، امنیتي او سیاسي حالاتو د ښې ثبات کولو مخه ونیسي او له دې لارې خپل هېواد له احتمالي

۷ مخ

له افغاني ځواکونو سره بهرني طالبان هم جنګېږي

سمیع الله سمیع

په افغانستان کې د جمهوري ریاست او ولایتي شوراګانو له ټاکنو وروسته یو شمېر بهرنیو طالبانو لکه پاکستاني، چیچنیایي او ازبکي طالبانو هڅې پیل کړې چې د افغاني امنیتي ځواکونو په وړاندې وجنګېږي. په تېره یوه نیمه میاشت کې پاکستاني او نورو بهرنیو طالبانو له افغاني طالبانو سره یوځای په وسله والو بریدونو کې برخه اخیستې او په فراه، نیمروز، ننګرهار، پکتیکا او یو شمېر نورو ولایتونو کې یې په ځانمرګو بریدونو او ماینې چاودنو کې بې ګناه خلکو ته مرګ ژوبله واړوله. د غويي میاشتې په ۱۹ مه له پاکستان څخه راغلو سلو تنو طالبانو ډېګوار پر

ولسوالۍ حمله وکړه، چې د امنیتي ځواکونو له سخت مقاومت سره مخامخ شول او په دغې حمله کې یو شمېر طالبان مړه، یو شمېر اسیر او نور وتښتېدل.

دروان کال د غويي میاشتې په ۲۲ مه د دوشنبې په ورځ د جلال آباد په ښار کې د عدلي څارنوالۍ پر ودانۍ طالبانو وسله وال برید وکړ، په دغه برید کې برید کوونکي د امنیتي ځواکونو له خوا ووژل شول، دغه راز پولیس اودرې تنه مامورین هم ووژل شول، دغې جګړې کابو ۴ ساعته دوام وکړ. د امنیتي ځواکونو کشفي ارګانونه په خپل ټول توان سره هڅه کوي چې د ځانمرګي برید کوونکي چاودېدونکي توکي مخکې له برید او چاودنې څخه له منځه یوسي، چې ډېرې ورځې په تېرهلو سره زیاته اندازه چاودېدونکي توکي سره شموتړو او هم ځانمرګي برید کوونکي له برید مخکې نیول کېږي او دقانون منګولو ته سپارل کېږي.

له بلې خوا په دې ورځو کې د امنیتي ځواکونو له خوا په یو شمېر ولایتونو لکه فراه، نیمروز، ننګرهار، غزني، هرات او نورستان کې د طالبانو پر ضد پراخ عملیات پیل شوي دي. داسې ویل کېږي چې د امنیتي ځواکونو په ۲۲۵ عملیاتو کې ۲۷۵ مخالفین له منځه تللي دي او په لسګونو ژوندي نیول شوي دي. دروان کال د ثور میاشتې په ۲۲ مه د شنبې په ورځ د کورنیو چارو وزارت ویاند صدیق صدیقي وویل چې په دې ورځو کې د پوځي عملیاتو په بهیر کې ۸۰ تنه بهرني طالبان ژوندي نیول شویدي چې پر پاکستاني طالبانو سربېره چیچنیایي او ازبکي طالبان هم په کې شامل دي. د یوې اعلامیې له مخې دپسرلي دموسم په را رسېدلو سره طالبانو د خیبر په نامه خپل پوځي عملیات پیل کړي دي او په دغو عملیاتو کې د پاکستان آی اس آی غواړي چې بهرني طالبان هم په جنګي لیکو کې ځای پرځای کړي. داځکه چې د پاکستان آی اس آی په دې باور دی چې افغاني طالبان نور جګړې ته زړه نه ښه کوي چې ښکاره بېلګه یې د انتخاباتو په ورځ ولیدل شوه، چې د طالبانو د پوځي کمېټې مشر مولوي عبدالقیوم ذاکري طالبان پراخو بریدونو ته برې نه بودل او همدغه وجه وه چې مولوي ذاکري له خپلې دندې ګوښه او ویل کېږي چې د آی اس آی له خوا بندي شوی دی. اوس مهال داسې ګمان کېږي چې د انتخاباتو دلومړي پړاو په پایلو کې له مخکښو نوماندانو هیڅ یو هم پنځوس جمع یو رایه پوره نه کړه او انتخابات دوهم پړاو ته لاړل نو ددې لپاره چې طالبان د افغاني ځواکونو په وړاندې خپله تېره ماتې تلافي کړي، نو داخل کوښښ کېږي، چې د انتخاباتو د ګډوډولو لپاره د بهرنیو طالبانو په ګډون سرله اوس نه په تخریبي اعمالو او ځانمرګو بریدونو پیل وکړي. له دې سره جوخت پاکستاني پوځونه هم هڅه کوي چې د افغانستان د ختیځو ولایتونو پر یو شمېر ولسوالیو خپلو بریدونو ته دوام ورکړي. د افغانستان د دولت د امنیت مسوول ارګانونه په ډېر دقت سره د طالبانو ټول پوځي تحرکات څاري او هم دخپلو امنیتي

۷ مخ

په پوهنیز ډګر کې هر راز خوځښتونه د قدر وړ دي

شاه محمود درویش

دعلم او پوهې حاصلول په حقیقت کې د ترقۍ او پرمختګ ډېره غوره او ستره لاره ده او نن سبا د نړۍ هغه شمېر هېوادونه چې د تخنیک او ټکنالوژۍ په برخو کې یې پرمختګونه کړي دي او د پیاوړي اقتصاد لرونکي دي، نو د ټولو داړونده هېوادونو دوګړو ډېرو وړتیاوو زېږنده بللی شو، خو له بده مرغه چې زموږ په ګران هېواد کې ډېری یې په لسګونو کالو «درې نیمو» لسیزو په بهیر کې، بدمرغه اوږدې کړکېچنې جګړې له امله ډېر شمېر ساحوالو، کړاوونو، ستونزو او اوږدو ترڅو ته د هېواد نوی نسل هم د علم او پوهې له ستر او بې ساري نعمت څخه بې برخې پاتې شو او په داسې حال کې چې نن عصر د تخنیک او ټکنالوژۍ، ترقۍ او پرمختګ، نوښتونو او خوځښتونو نساني سیالۍ عصر دی د علم او پوهې د دښمنانو دناوړو هڅو له امله له دغه کاروان څخه ډېر وروسته پاتې شو، خو له نیکه مرغه چې نن سبا یو ځل بیا هم زموږ ګران هېواد نوی نسل پر وړاندې د هېواد په ګوټ ګوټ کې دلیک او لوست دزده کړې په موخه د ښوونځیو او مدرسو دروازې پرانیستل شوي او ګڼ شمېر ماشومان، نجونې، ځلمیان او ځوانان په ډېره مینه او شوق په زده کړې بوخت دي. دپامه دې وي چې د هېواد دپوهنې وزارت له خوا د پوهنیز ډګر په وده او پراختیا کې هم تر یو حده ځانګړې پاملرنه ورشوې ده او په دې اړوند لاهم نه ستړې کېدونکې هڅې او کوښښونه روان دي او ورځ تر ورځې د هېواد په مختلفو ولایتونو کې په دغې برخه کې کارنده خوځښتونه پیل شویدي، له ځکه چې په دې وروستیو کې په هېواد کې دغه ډول ډېرو خبري سرچینو په حواله داسې ویل شویدي، د هلمند ولایت د ګرمسیر ولسوالۍ د کوچنۍ درویشانو د لومړني ښوونځي او دناوې ولسوالۍ د کرنې دلیسې ښوونځیو ودانیو ته بنسټ ډبرې دغه ولایت د پوهنې مسوولینو له خوا ایښودل شویدي. دغه ودانۍ د افغانستان هېواد د «اف، بي، ار، ټي» موسسې په مالي مرسته په یوه پوړ کې په پاخه او اساسي ډول په یو کال کې جوړېږي. دغه راز دپروان ولایت د مرکز په مربوطاتو کې د دوو لومړنیو ښوونځیو دودانیو د بنسټ ډبرې هم د دغه ولایت د والۍ او دپوهنې ریاست د مسوولینو له خوا کېښودل شوي دي. البته دغه ودانۍ د نړیوال بانک د مالي مرستې په پاخه او اساسي ډول په نهو میاشتو کې جوړېږي چې په هره ودانۍ کې «اته» درسي او «دوه» اداري خونې او نور ضروري ملحقات په پام کې نیول شویدي. همدا شان په تخار ولایت کې هم د یو ښوونځي نوي ودانۍ ګټې اخیستنې ته سپارل شوې. البته نوموړي ودانۍ د کسرت د نړیوال دفتر په مالي مرسته د «اوومیلیونو» افغانیو په ټول لګښت په پاخه واساسي ډول په یوه کال کې جوړه شوېده چې «اته» درسي او «څلور»

اداري خونې، د څښاک د اوبو څا او نور ضروري ملحقات لري.

له شک پرته چې په پوهنیز ډګر کې د پوهنې وزارت نوموړي اقدامات او خوځښتونه او د مرستندویانو مرستې د قدر وړ دي. پاک خدای (ج) دې وکړي چې د پوهنیز چاپېریال دلا پراختیا او غوړېدو په موخه د دوی هڅې او کوښښونه په نه ستړې کېدونکې توګه دوام ولري او هم باید په انډولیزه توګه د هېواد په هر ولایت کې د نوي نسل د ستونزو د حل په برخه کې په پرله پسې ډول په کارنده اقداماتو او نه ستړي کېدونکو خوځښتونو لاس پورې کړي ترڅو چې په ټولیزه توګه د هېواد په ګوټ ګوټ کې د پوهنیز چاپېریال په برخه کې د هېواد د نوي نسل په مخ کې پرتې ټولې ستونزې حل شي، ترڅو د هېواد ګڼ شمېر ماشومان او قدرمن لنګي ځلمیان او ځوانان، نجونې او هلکان، چې د هېواد د راتلونکې جوړوونکي دي له هر راز ستونزو پرته په بشپړه سوله ییزه فضا کې په ښوونځیو او ښوونیزو مرکزونو کې زده کړې وکړي او د علم او پوهې له بې ساري نعمت څخه برخمن او په راتلونکې کې د هېواد د کدرونو په توګه هېواد او هېوادوالو ته د خورا ګټورو خدمتونو جوګه شي او ګران افغانستان هم د نوي نسل د پوهنیزو وړتیاوو له برکته ورځ تر ورځې ترقي او پرمختګ وکړي.

روغتيا او ژوند

«په پاکستان کې د ګوزڼ د پېښو زیاتېدل افغانستان ته ګواښ دی»

د افغانستان د عامې روغتیا وزارت وايي، چې په پاکستان کې د ګوزڼ د پېښو ډېرېدل د افغانستان لپاره هم جدي خطر دی. د عامې روغتیا وزیرې ثریا دلیل وېلي، چې د افغانستان او پاکستان ترمنځ تګ راتګ زیات دی او ممکن ویروس یې افغانستان هغو سیمو ته په دا ویروس ولېږدول شي چې ډیورنډ کرښې ته نږدې پرتې دي: «دا د افغانستان لپاره یو جدي ګواښ دی ځکه پاکستان یې ګاونډی دی او اوږده ګډه پوله لري. د دواړو هېوادونو ترمنځ د خلکو تګ راتګ ډېر زیات دی او

زموږ هېواد ته هم را ولېږدول شي. دا څرګندونې وروسته له هغې کېږي چې د روغتیا نړیوال سازمان اعلان وکړ چې: په پاکستان کې د ماشومانو د ګوزڼ پېښې تر بل هر وخت ډېرې شوې. په پاکستان کې د ګوزڼ د پېښو زیاتېدل د افغانستان د عامې روغتیا وزارت سختې اندېښنې هم را پارولې دي. د افغانستان د عامې روغتیا وزیره ثریا دلیل وايي، چې هره ورځ ډېر شمېر خلک پاکستان ته تګ راتګ کوي او ممکن له همه هېواده افغانستان ته د ګوزڼ ویروس را انتقال کړي. ثریا دلیل په دې وروستیو کې په کابل کې خبریالانو ته وویل، د دا د دې لامل ګرځي چې د ګوزڼ ویروس په جنوبي او ختیځو سیمو کې خپور شي.» د افغانستان د عامې روغتیا وزارت دا اندېښنه وروسته له هغې څرګندوي چې ډبلیو، ایچ او یا نړیوال روغتیايي سازمان اعلان وکړ، چې په پاکستان کې د ګوزڼ یا پولیو پېښې له اوو نه سږکال نهه پنځوسو ته زیاتې شوې. ان ویل شوي چې له پاکستانه مصر، سوریې او ځینو نورو هېوادونو ته هم د ګوزڼ ویروس انتقال شوی او دا مهال پاکستان، افغانستان او نایجریا د دې وژونکې ناروغۍ د ویروس له خطر سره مخامخ دي. د افغانستان د عامې روغتیا وزارت هم وايي، چې په تېرو کلونو کې په دې هېواد کې د پولیو یا ګوزڼ ډېرې پېښې په کندهار او هلمند کې لیدل شوې وې خو سږ کال دا پېښې په کونړ، لغمان او ننګرهار کې لیدل شوې. د عامې روغتیا وزیره ثریا دلیل وايي، دوی هڅه کوي چې له پاکستان سره په پوله کې د پولیو یا ګوزڼ د واکسین د تطبیق مرکزونه زیات کړي ترڅو دې هېواد ته یې د انتقال مخه ونیول شي: "د تورخم او سپین بولدک په ګډون په نورو سرحدي سیمو او پاکستان ته د تګ راتګ پر لارو له پنځو کلونو څخه کم عمر لرونکو ماشومانو ته د پولیو د واکسین د تطبیق مرکزونه زیاتوو. خو دا وایم، چې پاکستان په قطعي ډول افغانستان ته د ګوزڼ د ویروس منبع ده او دا د دې سبب کېږي چې زموږ ماشومان هم په ګوزڼ اخته شي". د روغتیا نړیوال سازمان څرګنده کړې چې د ګوزڼ ډېرې پېښې په خیبر پښتونخوا او بلوچستان ایالتونو او قبایلي سیمو کې لیدل شوي. د افغانستان د عامې روغتیا وزارت هم وايي، د پولیو یا ګوزڼ کومې پېښې چې په افغانستان کې موندل شوي له هغه ویروس سره ورته دي چې په پاکستان کې موجود دي. دوی وايي، د دې وژونکې ناروغۍ د ویروس د مخنیوي لپاره دا مهمه ده چې افغانستان او پاکستان په پوره همآهنګۍ په دواړو هېوادونو کې د واکسین ملي کمپاینونه عملي کړي

د نړۍ روغتیايي سازمان بېړنی حالت اعلام کړ

د نړۍ روغتیايي سازمان په خپلې یوې بېړنۍ غونډه کې اعلام وکړ چې په ۲۰۱۴ میلادي کال کې د ماشومانو د ګوزڼ یا د فلج ویرس خپرېدل په غیر عادي حالت بدل شوی دی. د نړۍ روغتیايي سازمان د نړیوالې سلامتیا لپاره د بېړني حالت په اعلامولو سره زیاته کړه چې دغه ویروس همدا اوس په افغانستان، کامرون، استوايي ګینه، ایتوپیا، عراق، اسرائیلو، نایجریا، پاکستان، سومالیا او سوریه کې پیدا شوی دی. د نړۍ د روغتیايي سازمان د څرګندونو له مخې که چېرې همغږي نړیوال اقدام ونه شي د دغه ویروس له منځه وړل له خطر سره مخامخ کېږي په داسې حال کې چې د دغه ناروغۍ د واکسین په تطبیق سره د نړۍ یوه د مخنیوي وړ میکروبي ناروغي ده. په دې وینا کې ویل شوي دي چې د ۲۰۱۳ میلادي کال په پای کې د ماشومانو د فلج په سلو کې شپېته موارد د نړۍ په کچه د ماشومانو د فلج د یرغلګر ویروس د خپرېدو زېږنده وو او ورځ په ورځ د زیاتېدونکو شواهدو شتون درلود چې زیات عمر لرونکو مسافرانو د دغه په خپرېدو کې رول درلود. دغه یرغلګر ویروس تراوسه پورې له درېو هېوادونو څخه لسو هېوادونو ته سرایت کړی دی چې د آسیا په مرکز کې له پاکستان څخه افغانستان ته، په منځني ختیځ کې له سوریې څخه عراق ته او د افریقا په مرکز کې له کامرون څخه استوايي ګینه ته د دغې د خپرېدو خبر ورکړ شوی دی. د نړۍ روغتیايي سازمان په خپلې وینا کې خبرداری ورکړی دی زیات شمېر هېوادونه شته چې په ویروس ککړ نه دي خو جګړې، نا امني او بې ثباتي د دغوی د عمومي واکسیناسیون پروګرام ته سخت زیان اړولی دی او له یرغلګر ویروس سره په مقابل کې له سختو ستونزو سره لاس او ګرېوان دي. له ۱۹۸۸ کال راپدېخوا چې د دغه د له منځه وړلو نړیوال پروګرام پیل شو د داخته کسانو شمېر له درېشو زرو تنو څخه په ۲۰۱۳ کال کې ۴۲۳ تنو ته کمښت وموند په وروستیو کلونو کې د ماشومانو فلج په افغانستان، پاکستان او نایجریا کې له ستونزو ډک دی. له دغو لسو هېوادونو څخه درې هېوادونه په ویروس ککړ دي او هم ویروس نورو هېوادونو ته خپروي او دغه درې هېوادونه پاکستان، کامرون او سوریه دي. د نړۍ روغتیايي سازمان له دغو لسو هېوادونو څخه غوښتي دي چې بېړنی حالت اعلام کړي او ټول اوسېدونکي یې او هغه بهرني اتباع چې څه د پاسه څلور اونۍ یې په دغو هېوادونو کې شپې سبا کړې دي بهر ته له سفر مخکې د فلج واکسین ترلاسه کړي. د نړۍ روغتیايي سازمان تېره میاشت اعلام وکړ چې د ماشومانو فلج د نړۍ په سلو کې په اتیا هېوادونو کې له منځه تللی دی او د دغې ناروغۍ موارد نه لیدل کېږي خو ټینګار یې کړی و چې تر ۲۰۱۴ میلادي کال پورې د ماشومانو د فلج د ناروغۍ د بیخي له منځه وړلو نړیوال هدف ته د رسېدو لپاره باید جدي اقدامات وشي

د بې کیفیته درملو مخه دې ونیول شي

پکتیاوال

د پکتیا ولایت ډېر اوسېدونکي د نورو روغتیايي ستونزو تر څنګ په دغه ولایت کې د بې کیفیته درملو له شتون څخه شکایت کوي او وايي د دې پرځای چې درمل یې ناروغي له منځه یوسي او که ورته ورسوي زیانونه یې زیات دي. دوی له عامې روغتیا ریاست، سوداګرو او دولت څخه غوښتنه کوي چې د بې کیفیته درملو د راوړلو مخه دې ونیسي. ابراهیم چې د ګردېز ښار اوسېدونکی دی وايي: دغه ډول د دې پرځای چې که ورته ورسوي په نورو غړو منفي اغېزه کوي او په ... خبره یې د بې کیفیته درملو په صادرولو کې ډاکټران هم مسول دي: «د درملو د کمپنو له خوا ډاکټرانو ته وېل کېږي چې دغه درمل رانه وپلوره، دوه فیصدي درکوو او د دې تر څنګ بهرنیو هېوادونو دوبي، ترکیه او پاکستان ته چکر هم درکوو». د ګردېز ښار یو بل اوسېدونکی هم ورته شکایت کوي او وايي: ا د دې لپاره چې ناروغ لرونکي خپلو ناروغانو ته درمل په وخت ورکړي، له سوداګرو غوښتنه کوي چې بې کیفیته

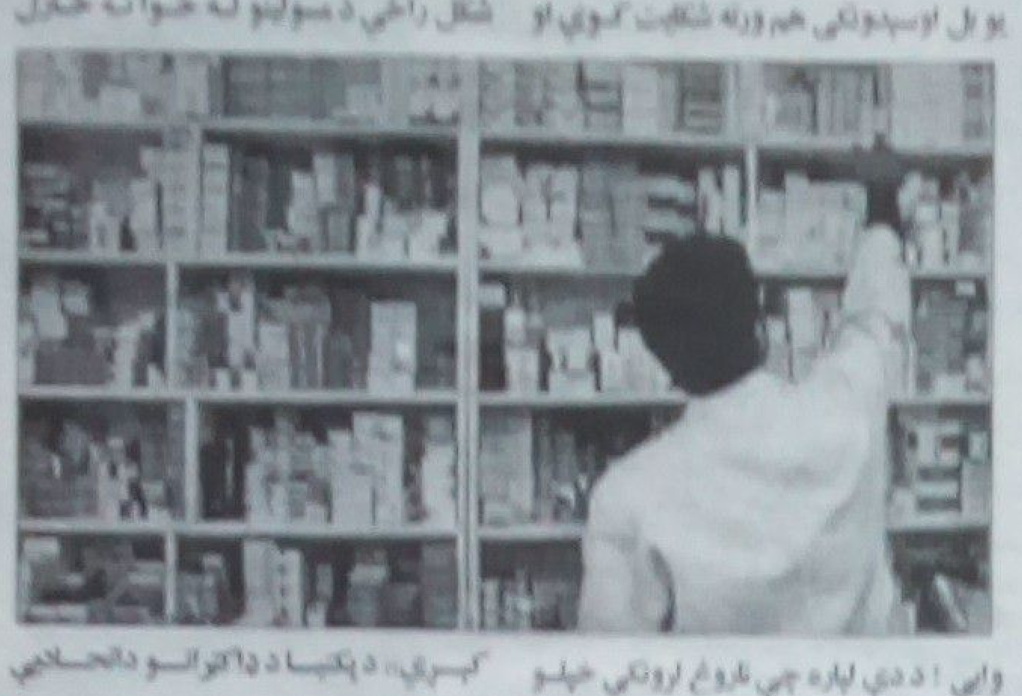

درمل وارد نه کړي دی وايي: «هغه درمل چې له نورو هېوادونو څخه د قاچاق په شکل راځي د مسولینو له خوا نه څارل کېږي». د پکتیا د ډاکټرانو د اتحادیې مسولین هم دا ستونزه مني چې په دې ولایت کې یې خلکو له ستونزې ورېښي کړي دي او ټول یې هڅه کړې چې د محتوې له پلوه د عامې روغتیا او ولایتي اداري سره د یو ځای د مخنیوي پروګرامونه طرحه کړي دي. که څه هم په هېواد کې د بې کیفیته درملو ډول یوه لویه ستونزه ګڼل کېږي خو کاروهان په دې باور دي که دې ستونزې ته په وخت پام ونه شي ډېر خلک به یې په کړاو سره په بلابلو ناروغیو اخته شي. پکتیا چې یو سرحدي ولایت دی له ګاونډي هېواد پاکستان سره شاوخوا ۲۲ کیلومتره ګډه پوله لري او زیاتره بې کیفیته درمل په قاچاقي ډول له همدې هېواد څخه پکتیا ته راوړل کېږي. موږ له یې هڅه وکړه چې په اداره کې یې یا د ټیلیفون له لارې د عامې روغتیا ریاست د چارواکو نظر هم په دې اړوند ترلاسه کړو ولې بریالي نه شو

اختلال وظیفوی جهاز هضمی در سیر Diabet. M تداوی آن به

Erythromycin Gastor intestinal Dysfunction

دیابت ملیتوس طولانی مدت نوع ۱ - ۲ ممکن است تحرک و وظیفه سیستم هضمی را تحت تاثیر قرار دهد. بارز ترین علامه جهاز هضمی عبارت اند از تاخیر در تخلیه مواد معده Gastro Paresis، وتغییرات تحرک امعا کوچک وبزرگ، قبضیت و اسهال، گستروپاریزی ممکن است با اعراض بی اشتهایی، دلبدی، استفراغ، زود سیر شدن، وشخ شکم تظاهر کند. Scintigrapy طب هستوی بعد از خوردن غذایی که حاوی ماده نشانی دار رادیو اکتیو می باشد متکر امیت تاخیر تخلیه معده را نشان دهد ولی ممکن است هماهنگی زیادی با علایم مریض نداشته باشد. تستهای تنفسی که پس از خوردن غذای حاوی ماده رادیو اکتیف نشاندار انجام می شوند غیر وصفی بوده ودر حالت اکتشاف است با اینکه اختلال در وظیفه پاراسمپاتیک از سبب هیپرگلیسمی مزمن در پیدایش گستروپریزس اهمیت دارد ولی خود Hyperglycemia نیز تخلیه معده را مختل مینماید اسهال شبانه که بصورت متناوبی با قبضیت همراه است یکی از ویژگی های نوروپاتی اتونوم جهاز هضمی مرتبط با دیابت ملتوس میباشد در دیابت ملتوس Tupe 1 در صورت مشاهده این علایم باید ارزیابی جهت Sprue – Celiac نیز انجام شود چون شیوع این اختلال در این حالت افزایش می یابد. اختلال وظیفوی مری نیز در دیابت ملتوس طولانی مدت رخ میدهد

تداوی تداوی های که فعلاً برای عوارض ناشی از D.M مورد استفاده قرار میگیرند کافی نیستند کنترول گلوکوز خون باید اولین هدف تداوی باشد. امکان دارد با کنترول گلوکوز خون نورمالی وظیفوی معده بهبود یابد بمصرف غذایی کم حجم وبه دفعات بیشتر وغذا های که هضم آن ساده تر است خصوصاً غذای مایع کم چرب وفیبر آنها کم است می تواند به اعراض گستروپریز کمک کند. ادویه جاتی که تا حدی مولریت دارند اگر تستهای دوپامین، متوکلوپرامید mg 5-10، دمپیریدون Domepridon 10-20mg قبل از غذا. دوای که سبب تخلیه سریع معده می گردد و نتیجه بهتر کلینیکی نشان داده واکنون در تداوی استعمال میگردد عبارت از Erythromycin است که روزانه 250mg دو تا سه مرتبه قبل از غذا توصیه میشود

رنځوروال دوکتور میرویس «اکبری»
ترنر متخصص داخله شفاخانه جمهوریت

په ننګرهار کې د درمل جوړولو فابریکې کار پیل کړ

چارواکي وایي دوی به د دغې فابریکې د تولیداتو کلکه څارنه په راتلونکې کې هم کوي

د درمل جوړونې یوې فابریکې د افغانستان په ختیځ ننګرهار کې درمل جوړول پیل کړل. د فابریکې مسوولین وايي په دې فابریکه کې ۱۵ ډوله بیلابیل درمل جوړېږي. برک میاخیل په خپل راپور کې کاږي، سیمه ییز روغتیايي چارواکي وايي د دوی د ارزونې له مخې د فابریکې د درملو څرنګوالی لوړ دی. که څه هم په پلازمېنه کابل او یو شمېر نورو ولایتونو کې د درمل جوړولو فابریکې په تېرو کلونو کې جوړې شوې دي، خو دا لومړی ځل دی چې د افغانستان په ختیځ کې د درملو فابریکه جوړېږي. د انوار په نوم د درمل جوړولو د فابریکې یو مسوول ډاکټر عزیز عزیزي په وینا د دغې فابریکې لومړنۍ پانګه نږدې ۵۵ میلیونه افغانۍ ده، چې شاوخوا یو میلیون ډالر کېږي. ښاغلی عزیزي وايي "د دغو پیسو ۲۵ میلیونه افغانۍ په ودانۍ او ځمکه لګېدلې نږدې ۲،۱۲ میلیونه افغانۍ په ماشینونو او نورو اړینو وسیلو مصرف شوي ۳،۱۵ میلیونه افغانۍ دوراني پانګه ده. دا فابریکه څلور برخې لري، خو موږ یې یوازې یوه برخه فعاله کړې ده." د فابریکې مسوولین وايي دمګړۍ په دې فابریکه کې لس ډېر کارګر په کې په دندو ګومارل شوي دي. دغې فابریکې ته د افغانستان د عامې روغتیا وزارت له لورې د ۱۵ قلمه درملو د جوړېدو اجازه ورکړای شوې ده. د ننګرهار د عامې روغتیا مشر ډاکټر نجیب الله کاموال بې چارې د څرنګوالي له پلوه بې وارزولې" تر دې مهاله د عامې روغتیا وزارت د کیفیت د کنټرول او د فارمسي اداري لوی ریاست راپورونو دا ښوولې چې د دوی تولیدات معیاري دي. او زه په ننګرهار په ولایت د ټول صحي پرسونل ته که په خصوصي او دولتي سکتور کې کار کوي هیله لرم د دغې فابریکې له تولیداتو په دغه حوزه او ټول افغانستان کې ګټه واخلي. "خو چارواکي وايي دوی به یا هم د دغې فابریکې د تولیداتو کلکه څارنه کوي. په افغانستان په ځانګړي ډول په ننګرهار کې د صنعت او تولید پر وړاندې برېښنا یوه لویه ننګونه ده، چې د درملو د دې فابریکې پر وړاندې تر ټولو یو لوی خنډ دی. د فابریکې د مسوولینو په وینا دمګړۍ به دوی له ډېزلي برېښنا نه کار اخلي. دا رنګه یې خام مواد هم له بهرنه راوړل کېږي. د افغانستان په ختیځ کې د درملو یوه فابریکه داسې مهال جوړېږي چې دغلته پر درملو د ټیټ کیفیت له امله تل نیوکې کېږي. دوه ورځې وړاندې یو شمېر روغتونونو او درملتونونو پر همدغه تور چارواکو ونډل چې ګواکې څرنګوالي او خدمتونه یې معیاري نه دي.

د ځینو غذايي موادو په خوړلو سره د بدن وزن کم او نورمال حالت ته راګرځي

شاه محمود_ درویش

چاغي یا له نورمال حالت اوحد څخه دبدن دوزن زیاتوالی یوله هغو ستونزو څخه بلل کېږي چې د نړۍ په اکثرو هېوادونو کې خلک ترې رنځ وړي اودخپل بدن له زیات وزن څخه خوږېږي اوپه دې باب ښاغلو ډاکترانو ته مراجعه کوي اودخپل بدن دوزن له زیاتوالي څخه شکایت کوي اود دې ستونزې دحل له پاره له ډاکترانو څخه مرسته اومشوره غواړي چې بې له شکه

قدرمن ډاکتران هم دخپلې پوهې، وړتیا، تخصص اوتجربو له مخې دزیات وزن لرونکو کسانوته دوزن دکمېدو په خاطر دلازمو درملو ورکولو ترڅنګ یوړ ځانګړې سپارښتنې هم کوي ترڅو چې اړوند کسان د درملو په خوړلو اودسپارښتنو په رعایت سره خپل وزن نورمال حالت ته راوګرځوي، البته په دې باب ښاغلو ډاکترانو له خوا ئل بول څېړنې هم شوې دي ترڅو وشي کولای په مختلفو بڼو اوطریقو سره دغې ستونزې ته په اسانۍ توګه دحل لاره وموسي چې

په دې لړ کې په هېواد کې دډله یېزو خپرندویو سرچینو په حواله دځینو څېړنو پرنسټ داسې ویل شوي دي دوجود دوزن کمول دزیاترو کسانو له پاره یوه ستونزه بلل کېږي دوزن دکمولو له پاره بیلا بیلې لارې هم شته خو په ورځنۍ توګه دخپلو خوړو اوخوراک له کمولو پرته هم کولای شو چې په اسانۍ سره دبدن وزن کم کړو، تاسو کولای شئ چې په خپلو ورځنیو خوړوکې ځینې شان دلاندې موادو په ګډون شامل کړئ

مستې مستې هغه غني محصولات دي چې له شیدو ترلاسه کېږي، دا خواړه سپک دي او ډېر کلسیم لري، چې په وجود کې پرچېنک حلېدلو سره پېره دوجود دوزن دکمېدو لامل هم کېږي

دچرګانو هګۍ که غواړئ په خپلې سهارنۍ کې سپک اوخوندور خواړه ولرئ نو به داوې چې دغوړین کیک اوکلچو پرځای دچرګانو هګۍ وخورئ، څېړنې ښيي که چېرې په سهارنۍ کې هګۍ وخوړل شي نو ژر لوږه نه راځي او دسهارنۍ اوغرمنۍ واټن اوږدېدای شي

پسته بايې داسې فکر وکړئ چې مغز لرونکي خواړه دچاغېدو لامل کېږي، خوپسته له دې ډلې بهر ده، دپستې په شان زیاتره مغز لرونکي خواړه «فیبراوپروټین» لري چې دبدن داړتیاوو پربوره کولو سربېره دبې اشتهايي لامل هم کېږي

مرخېړي مرخېړي دغوښې پرځای خوندور اولږ کالوري لرونکي خواړه دي چې کولای شي دوزن پرکمولو ښې اغېزې ولري، که چېرې په هرځل خوړوکې دغوښې پرځای مرخېړۍ وخوړل شي نو شاوخوا «۲۲۰» اضافي کالوري به موله بدن څخه لرې کړي

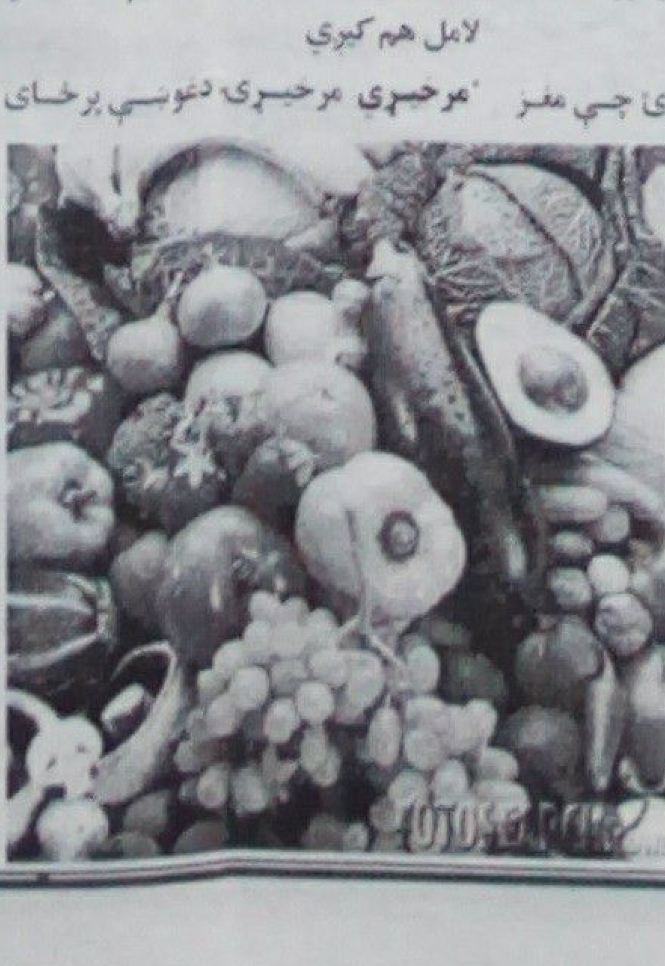

دزیتون غوړي دخپلو خوړو او سلاد په تیارولو کې دزیتونو له غوړیو څخه ګټه اخیستنه دوجود دوزن په کمولو کې ډېرې اغېزې لري، زیتون په خپل جوړښت کې داسې اسید لري اودخوړلو پرمهال یې مغزونو ته داسې انګېزه رسوي چې ګواکې تاسو ماړه شوي یاست

ګازرې یاسبوس لرونکي غلې که غواړئ چې وزن موژر کم شي نود عادي اومعمولي غلو خوړل کم کړئ او پرځای یې دګازرو یاسبوس لرونکو غلو خوړل پیل کړئ، څېړنو ښودلې چې دسبوس لرونکو غلو خوړل دوزن په چټک کمولو کې ډېراغېزمن دي، په دې برخه کې تاسو کولای شئ چې له وریجو، لوبیا، نخودو او نورو حبوباتو سره سبوس لرونکې ډوډۍ وخورئ

مرچ په خوړوکې لږ اندازه مرچ اچول نه یوازې ستاسو خواړه خوندور کوي، بلکې ستاسو دوزن په کمولو کې هم اغېزه کوي، سره مرچ د «کپسین» په نوم مواد لري چې دبې اشتهايي لامل کېږي، دخوږو مرچو خوړل هم په دې برخه کې مرسته کولای شي

باقلي باقلي ډېر پروټین لري اوڅېړنو ښودلې چې دباقلي شنې دانې «انتي اکسیډنټ» خاصیت لري چې په وجود کې دغوړو دراټولېدو مخنیوی کوي اوپه پایله کې دوزن دکمېدو لامل کېږي

وریجې له سبزیو سره ځینې سبزۍ لکه کاهو اوکرم په خپل جوړښت کې ډېر فایبري مواد لري چې دوریجو د اضافي کالورۍ دمخنیوي لامل کېږي، چې په خوړلو سره یې دوریجو ځای نیسي اوتردېره دمړښت احساس کېږي، څېړنو ښودلې چې که چېرې څوک دورځې له وریجو سره سبزي وخوري نو په مابامنۍ کې به یې اشتها کمه وي اولږ خواړه به وخوري په دې هیله هرڅه قدرمن هېوادوال چې دچاغۍ یادبدن دوزن دزیاتوالي له ستونزو سره مخامخ وي اودې ترې خوږېږي، نو پورته یادې سپارښتنې دې په نظر کې ونیسي اوپه خپلو ورځنیو خوړوکې دې له یادو شویو موادو څخه استفاده هم رعایت کړي ترڅو دبدن وزن یې کم اونورمال حالت ته راوګرځي اوپه دې اړوند یې ستونزې او اندېښنې هم پای ته ورسېږي

ادبي پاڼه

د پښتو ژبې د نومیالي او وتلي شاعر غني خان څو اړخیز شخصیت ته لنډه کتنه

عبدالهادي قریشي

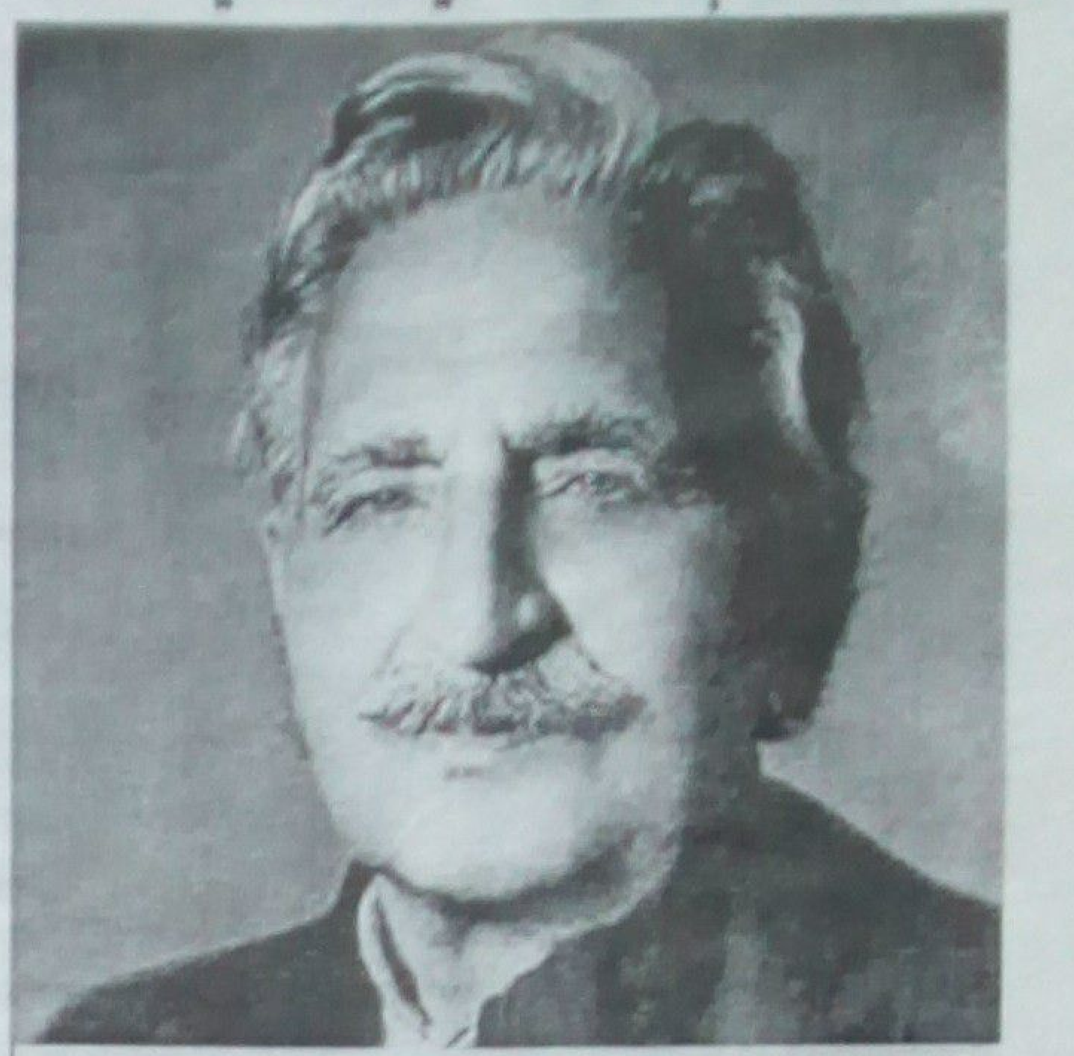

ارواښاد غني خان

دپښتو ژبې نومیالي اووتلي شاعر خان عبدالغني خان دپښتو دسترمبارز خان عبدالغفارخان مشرزوی دی غني خان دهغه په سیاسي سوونځي کې روزل شوي اوهم یې دیوعلمي مبارز په توګه په سیاسي فعالیتونوکې برخه اخیستې ده، ګلونه زندانونه یې هم تیر کړي دي دهغه معروف شخصیت د راښدرانات ټاګور پرلاس هنري پالنه هم لیدلې ده، په لندن کې یې زده کړې کړي، سوروب اوامریکایي هم لیدلي اودهند له نامتو شخصیتونو اولیکوالانواوسیاسي مبارزینوڅخه یې زیات څه زده کړي دي غني خان دښېږ انفرادیت اونوښت، نازکخیالي اوآزادي شاعري انځورلوله خانګړتیاووڅخه برخمن دي اوداد او کلچر په هسک کې دځلاند ستوري په توګه روڼ پاتې شوي دي غني خان په خپلي شاعري کې دیوي هنري پدیدې روح دی اودهغه دادبي نوښت څخه سرچینه اخلي لنډه دا چې غني خان یو خوبعدي علمي اوفرهنګي شخصیت دی اودهغه شعرونه دهغه فلسفي افکار په لیوت رسوي

روږخیال نوې جامه کې دغني دي دا صفت
خیال مي دسادې پیدا شوي پروني يمه

دغه وارد غني خان دشعریه کره کتنه کې دناتورالیزم دفلسفې ټکي هم ترسترګوکیږي، ناتورالیزم چې په حقیقت کې دریالیزم دلارې پیروسبک ګڼل کیږي، په هغه کې شاعر هڅاند دی چې طبیعت اوطبیعي ښکلاوي ښېیې او پدیدې نوري هم انځوري کاندي اودادغني خان یو لوړ کمال ګڼل کیږي دغني خان ددغه ډول شعرونوبوه بیلګه هم داده

ژوندون څه دی بوباغ دی لوبری
ورکیدل دی دیابست زیاتیدو له
خپل ژوندون خپل سبنګار ورکول دي
سوزیدل دي ژوندون خوریدل دي

هغه له پښتون قام اودپښتو درنې ژبې سره یې کچې مینه درلوده لکه چې وایي

چې حرمخې وروږ پښتون سېي له درشي
درنه هېر به نه ول بابست دیحرویرشي
به والله چې له جنته به شم ستون
که کنځل به کې وانه ورم

دپښتون غني خان له ګران وطن سره مینه هم داسې ستاېي اوانځوروي

خوچې ووېسم زه خپل دختوکور
رانه هیرشي محلونه بیاېنه نور
داړی تنګي کوځې زما دکلي
ورته څه دي ددنیاباروته نور

دغني په افکارو کې تر بدوروسته څه ناڅه تحول پیدا شو هغه دحقیقي انسانیت په لټون یې هڅه وکړه اودلیونی مین په خیریې ورکه لټوله نوځکه په لیوني فلسفي مشهور شو پخپله غني خان په خپلو لیکنوکې خوځایه دخپل تخلص اویانوم پرځای دلیونی کلیمه هم کارولي ده یاره حوږم داخل حلک لیوی دی

یادوی حوږدی بې ره یم لیونی
مست رنګین شرین جهان دلیونی دی
ورته خاندي ټک دمېني لیونی
غني خان بابا یوحماسي اوفلسفي شاعرو او دلوړوملي حماسي اوشري خانګړتیاوو څخه برخمن او یوه آزاد خیالي کې دلوړې کچې خاوند او له خوشال بابا راهیې پیا دنوري اوقلم اولوړ احساس څوارلي شخصیت ګڼل کیږي

بامیان

غني خان

یو خوا دقدرت جمال
بل خوا دانسان کمال
زه یې لیونی کړمه
چارچاپیره نور دی
نه دی بامیان نه دی دا
داخو کوه طور دی
دلته دفطرت کمال
دلته د ادم جنون
دواړه په ضد شوي وو
جوړ یې که تري څه افسون
هر خوا چې دي لاړ نظر
غرونه، نه ګلونه دي
هرغر دی دریاب د رنګ
یو نه په زرګونه دي
بل خوا دادم دزوند
مینې او ایمان قصه
هرغار کې نغمې د عشق
هر خوا د جانان قصه
هریو غارکې پروت خاموش
ساریو مورونو دی
دا ورک اوویجاړ جهان
کورمې دنیکونو دی
دې تالا جهان پسې
دې دپښتون شان پسې
دې تباه دوران پسې
دې شهید جانان پسې
دې سوې ګلشن پسې
دې ورک ګلستان پسې
زه د زړه په سرو وینو، ژاړمه ژړیرمه
زه چې ورته ګورمه، سره لمبه سوځیرمه

بیګم

تقدیم به عام بانوان افغان

سیمین عزیز حسن زاده

مرا بیګم بګو فریاد کن بانوی شرقی را
وازعطرنفسهایت بیفشان بوی شرقی را
چنان ازپیشه ی باپیرمغرورانه می آیي
که دام افگنده باشد یک پلنګ آهوی شرقی را
برای ساحل عشق توشد موج بی تابم
به توفانی خروشان ترکن این آهوی شرقی را
هوای سبزجنګل می وزدازدست های تو
که وحشی کرده روی شانه ام ګیسوی شرقی را
تونیرت را مهیا کن کمان آورده ام آرش
بیا تا مرز آیینه ببین ابروی شرقی را
به رسم « لاله » ازداغت میان شعله می سوزم
به آتش می کشی معشوقه ی هندوی شرقی را
صدف های هریوداست مروارید لبخندت
دهن واکن ببینم یک کمی لولوی شرقی را
مرا بیګم بګو بانوی اول تاکه در قلبت
بیفرازم شکوه کاخ تودرتوی شرقی را

څلوریزه

(ډغونه ای)

سحرګه وو د نرګس لیمه لانده
څاڅکي څاڅکي یې له سترګو څڅیده
ما ویل څه دي ښکلی ګله ولې ژاړې؟
ده ویل ژوند مې دی یوه خوله خندیده

د ابوالقاسم فردوسي شاهنامه پښتو ته را واړول شوه

داود جنبش

پښتو «شاهنامه» پر ګڼو نړیوالو ژبو تر اوښتو لیرې وروسته، د شاهنامې کساري حماسه چې د ګیسو ډېره برخه یې پر اوسني افغانستان پورې اړه لري، په پای کې پښتو ته هم را واوښته حکیم ابوالمعالي فردوسي طوسي په غزنوي دربار کې خپله شاهنامه پر داسې لوړ دري نظم انشا کړه چې لس پېړۍ وروسته یې هم ادبي درنښت او د لوستلو تنده پر ځای ده. په پښتو کې د دغې یوه اثر ځای نه دي امله هم تش و چې تکلونه یې تر ډېره د دغې ژبې د ویونکي ولس له سیمې سره تړاو لري. ژباړونکي ډاکتر صالح محمد زیري نه تر ټولو دمخه د اثر هوادني ماهیت ته حوصله ورکړې چې د عمر په دې پرمختللي پړاو کې دغومره دروند او پېچلي لرغونی اثر د خپل ولس د ښې له پاره چمتو کړي. ډاکټر زیري ټینګار کوي چې په شاهنامه کې راغلي «ایران» نه اوسنی ایران سره چې اصلاً د فارس یا پارس خاپانسي دي، تویږ لري او ځکه «شاهنامه یو ایراني شهکار نه، بلکې تر ټولو لومړی د افغانستانو پرتمین اثر او یا نو د یوې سیمې د خلکو ګډ فولکلوري مال دی» پښتو شاهنامه د سریزې په ګډون ۶۲۳ مخه شوې او د اصلي متن په نویږ مشوره ده. متن د پړی د «لومړني پاچا» له تکله را پیلیږي او پر پارس د اسلامي لښکرو له برید او د ساساني واکمن په تېښته او وژل کېدو پای ته رسیږي. دا متن مخامخ د شاهنامې له نظم څخه نه دی راوښتی، بلکې بست یې د هغې منثوره فارسي په حوږوي چې په ایران کې د محبوب کاشاني په زیار چمتو شوې ده. له دې امله د ټکو او خاپونو په انتخاب کې ډاکټر زیري همغه د آغلې کاشاني په معیار تیولي او پر هغې یې سه کړې چې بیا یې په خپلو برخو کې نه تاریخي او لرغونو حقایقو سره اړخ و سه لګوي. البته په پردیسي کې د اخځونو محدودیت نه په پام سره له ژباړونکي دا تمه هم ناعادلانه بریښي چې په هر نامه او حقیقت پسې دې حلا پلټنه وکړي او کره دې کړي. له هر متور تکل سره چې په عنوانګونو سره حلا کیږي، د اصلي شاهنامې خو پښتونه هم د بیلګې په توګه راوړل شوي چې لوستونکي د تکل پر اصلي خرګنوالي او د [illegible]

لیرو سیاسي بوختیاوو پر مهال یې هم لیکوالي نه وه هېره کړې. په دې وروستیو کې دوه لاسي هڅه کوي چې خپل ولس پر هغه څه چې پر ده اوه لري خبر د ژبې د بلوالي له امله پرې نه پوهیږي، خبر کړي. شاهنامه یې یواځینی بېلګه نه ده، خو بې له شکه یې تر ټولو پخه بېلګه ده. د پښتو شاهنامې تر دومره خوږ او روان، او له تړو لیرونو سره ملګري دي. چې دا څه باندې شپږسوه مخه یې بې ستړیا په یوه منډه لوستل کېدلی شي: «نه ورځ کله چې لمر خپلې زرینې څانګې د مځکې پر مخ خپرې کړې، د طوس له اړخه د کرنا اواز او د ډول ډربې پورته شو» «دا یې یوه بېلګه ده چې تصویر او رواني تواړه په کې لیدل کېدلی شي. اصلي شاهنامه په غزني کې کښل شوې. خو د یېل نوښت یې تر دې کلونو وړاندې په بلخ کې د بل افغان شاعر دقیقي بلخي له خوا شوی و. دقیقي ایله زر بیه وکیل، خو اوږده یې نه شواې کړای.

فردوسي دغه زر بیته هم وساتل او پخپله یې ورته نږدې شپېته زره نور ولیکل او د ژوند خوږې لسیزې یې پرې واړولې. د دقیقي بیتونه د زردښتي دین د ستاینې او هڅونې له پاره و، د تکل کرکټرونه یې هم بوازې د آمو سین اوخوا سیمې او د اوسني افغانستان جنوبي ولایتونه و. په داسې حال کې چې د فردوسي تکل غزیږي او آن تر رومه (غالباً اوسنی سوریه او ترکیه)، فارس او آن چین او هند رانغاړي. خو دلته هم له دې امله چې دربار غزنی دی، د تکلونو اصلي جغرافیه د اوسني افغانستان شاوخوا پاتېږي. صالح محمد زیري پر همدې بنسټ له هغو کسانو سره چې د شاهنامې اصلي ټاټوبی د افغانستان له پولو بهر بولي، په بحث کیوزي.

د بېلګې په توګه، دی د شاهنامې د لوی اتل رستم واده ته په اشاره کې چې ناوې یې د [illegible]

په داسې حال کې چې په همدومره موده کې تر هرات پورې ورځاخوا طبه باندې زر کیلومتره « هاش زابل »نه رسیدل، د هغه مهال امکاناتو ته په پام سره شوني نه بریښي. ډاکتر زیري د شاهنامې د افغاني والي په تړاو د خپل استدلال د پخولو له پاره د بل افغان څېړونکي رضا محمدي په حواله د خپل هېواد د هغو ښارونو نومونه یادوي چې په شاهنامه کې د اتلانو د اوسېدو یا جنګېدو په تړاو په وارو وارو یاد شوي دي، لکه کابل (۱۴۵ څله)، کابلستان (۱۱۶ څله)، بلخ (۵۲ څله)، سیستان چې د زابل او زابلستان له جغرافیې سره سمون خوري (۳۰ څله)، هرات (۱۰ څله)، سمنګان (۸ څله)، بُست (۵ څله)، شغنان (۵ څله)، کندز (۵ څله)، غزني (۳ څله)، د بادغیس دهستان (۵ څله)، تالقان (۳ څله)، د هزاره جات ایبا کوپړا چغان (۵ څله)، مروه رود (۳ څله)، بامیان (۲ څله) او کندهار (۱ څله) (د شاهنامې د کیسو سکې بلکې چې د واقعیت او تخیل یوه ګډوله ده او پر لرغوني او تاریخي دواړو پېرونو پورې اړه مومي، په پښتو نظم او نثر دواړو کې پخه مخینه لري. د دغه ډول نظمونو او نثرونو مینه وال تر دا وروستیو پورې په حجرو او دیرو کې راټولېدل او تر ناوخته یې خپل ښداروته پېرې تېرول پر دغې [illegible] خورا و خواب ویلي دي

د «افغاننامه» کتاب له چاپه راووت

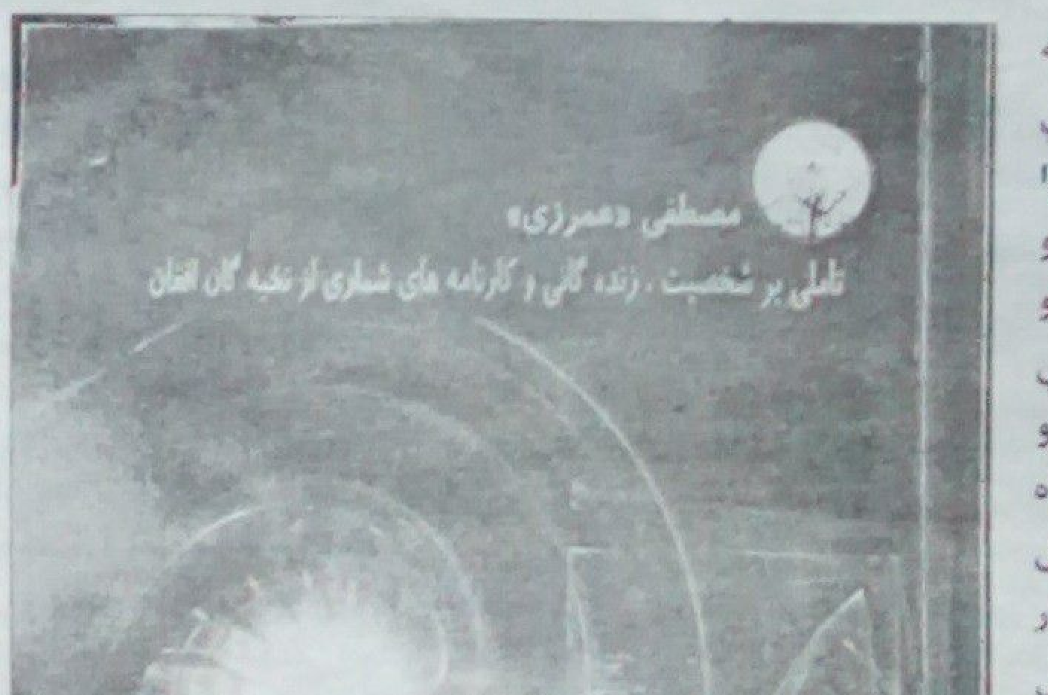

د «افغاننامه» کتاب چې په دې وروستیو کې د ښاغلي مصطفی عمرزي له خوا لیکل شوی او د هېواد د یو شمیر ملي ادبي فرهنګي او سیاسي نومیالیو فعالیتونه یې پکې سجل کړي دفعالیتونو او کړنو یوه داسې تذکره ده چې هرڅه په یې پرې ډول پکې را غبرګ شوي دي په ر سنیا هم چې د تذکرو لیکل او دمشاهیرو د فعالیتونو تسجیل په حقیقت کې د راتلونکو نسلونو لپاره یوه الهام ښوونکې هنداره ده ترڅو اوسنی نسل د پخوانیو مشاهیرو کارنامې په ژوندي بڼه پکې وګوري او هغه د خپلو کړنو سرمشق وګرځوي که په خپله خبره کې لږ وړاندې ولاړشو نودمشهورو شخصیتونو تاریخ لیکل د یوې بشري ټولنې د هویت پاڼه او د سوانحو دفترهم ګڼلی شو، ځکه تاریخ د بشر داسې حافظه ده چې د تېرو زمانو کړنې او پېښې بیانوي او د هر چا پر ښو او بدو قضاوت کوي دا یوه خرګنده خبره ده چې هرڅه روال لري اوله منځه ځي، خو یواځې هغه څه چې روال نه لري او له منځه نه ځي، تاریخ او د تاریخ پاڼه ده، نو سړي باید له خپلو کړنو اود ژوند له نورو فعالیتونو داسې تاریخ جوړ کړي چې په راتلونکي کې هروخت د لوستلو وړ وي او له نسل پلوه دهېواد د نولنیزو، ادبي، ملي او سیاسي شخصیتونو په اړه معلومات را غونډول څه اسانه خبره هم نه ده ځکه دغه کار زیار زحمت او محنت غواړي او په خپله وختونو کې سړي له داسې ستونزو سره مخ کوي چې له خپل کار څخه پښېمانه کیږي د افغان نامې په نوم کتاب کې د بیلګې په ډول علامه عبد الحي (حبیبي) عبد الرحمن (پژواک) او جمهوري ریاست ته کاندیدان دوهم نړیوال فیلسوف ډاکتر اشرف غني (احمد زي) ډاکتر رمضان بشر دوست، محمد شفیق ګل اغا شیرزي او تر څنګ یې د ملي امنیت پخواني رییس امرالله (صالح) استاد محمد اسمعیل یون او لنډه دا چې دهېواد له هر قوم څخه ۲۲ داسې کسان سجل شوي چې ټول یې لوړ نولیز شخصیتونه لري دغه کتاب په څه باندې سلومخونو کې د ۱۰۰۰ ټوکو په تیراژ د افغانستان د شاعرانو او لیکوالانو د ټولنې له خوا په دري ژبه چاپ شوی دي مونږ د کتاب لیکوال ښاغلي عمرزي ته دالله ح نه درباره د ژوند بقا او په پورتنیو مایلو کې دلا توفیق غوښتونکي یو الله ح دي نوان ورته برخه کړي چې نور ورته کتابونه هم ولیکي د تذکرو لوبه ګټه داده چې د عمومي تاریخ، ادبي تاریخ او حربي تاریخ لپاره خام مواد برابروي او هغه کسان چې په شعر، ادب، هنر، هېواد پالنه او نورو برخو کې یې خدمتونه کړي وي، خپل ولس ته وروپیژني او هغوی پرې وياړي او یادوي یې چې په دې اړه یو تاریخ لیکونکي وایي د هیڅا کړنې د ویښو ملتونو له نظره پټې نه پاتې کیږي ضرور په دهغوی په کړنو سالم او عادلانه قضاوت دډوي لمسیانو او کروسیانو نه پاتې کیږي

حلیم

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرهنګ ، هنر ، اقتصاد او ټولنه

کابل د تاریخ په اوږدو کې د پلازمېنې په توګه

هرهېواد د پلا مېنې په نوم یو مرکز لري چې په ټولو سیاسي نظامي فرهنګي اقتصادي او ټولنیزو برخو کې دا هېواد اداره کوي افغانستان هم یو له داسې هېوادو څخه دی چې د زرګونو کلو را په دېخوا دلته حکومت او پایتخت دواړه موجود وو د افغانستان د علومو اکاډمۍ سلاکار څېړندوی حبیب الله رفیع یې

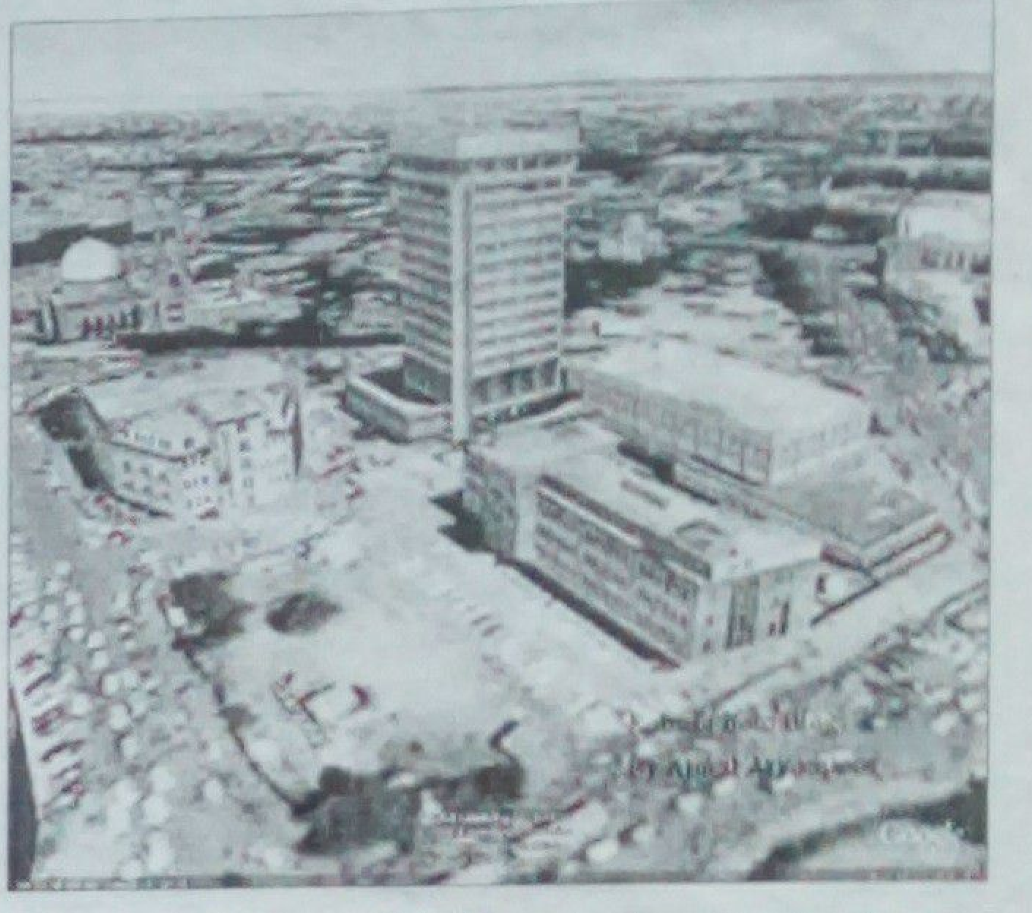

په اړه معلومات را کوي او وايي افغانستان د لرغوني هېواد په توګه روڼ او لرغونی تاریخ لري، پنځه زره کاله وړاندې د دولت موسسه پکې جوړه شوې او بلخ یې لومړنی پلازمېنه وه چې د خپل عظمت پر وخت لوړ بیرغونه پرې رپانده وه بیا وروسته د زمانو د پېښو د پردیو د یرغلونو او تاړاکونو، د واکمنیو د ړنګېدو او جوړېدو د پلازمېنې د بدلېدو را بدلېدو بهیر را روان کړ کله به د افغا[نستان] ... پلازمېنه شو او کله بل، کله به یوه ښار کې یا چاهي جوړه شوه او کله به بل کې کله به په ډېرو ښارونو کې ملوک الطوایفي نه ورته وړې وړې پاچاهۍ جوړې شوې او کله به بیا د ستر واکې په جوړولو سره په ګاونډیو هېوادونو هم افغانانو

کله د پلازمېنې په توګه یاد شوې که نه ا ښاغلي رفیع وویل د کابل شاهانو تاریخي پلازمېنه اوسنۍ کابل و او د امیني دلایلو په بنا یې د غرونو په سرونو کلک دیوالونه لري را څرخولي وو له عربو سره چې د اسلام د سپېڅلي دین د خپرولو لپاره را غلي وه کلکه مقابله وه خو په پای کې عربو کابل تسخیر او کابل شاهانو سقوط وکړ د حبیب الله رفیع پر وینا د افغانستان پلازمېنې بیا هم بدلېدې را بدلېدې جنګونه او لیرې له هرې خوا را روان وو او بالاخره د هندي مغولو مشر بابر یو ځل بیا کابل ته توجه وکړه او د پلازمېنې په یې وکړه د افغانستان د یوې برخې تر تخریب وروسته میرویس نیکه په کندهار کې ملي او ولسي حکومت را منځ ته کړ چې دده اخلافو

واکمني چلوله او پلازمینه یې هغه جوړوله چې دهلي لاهور او اصفهان په دې ډله کې یادولي شو تر بلخ وروسته کابل غزنی ګردیز بدخشان، بامیان، بغلان، شبرغان هرات کندهار غور او نور ښارونه هر یو په وار سره او یا هم وخت په وخت د پلازمینو او مرکزي ښارونو په توګه یاد شوي دي خو دا چې د کابل ښار بل وخت هم

هم کندهار مرکزیت وسانه او بالاخره په ۱۱۶۰ هجري کال د نادر افشار د تیرې تر ختمېدو وروسته د احمد شا بابا په با چا کېدو سره لومړی د افغانستان او بیا د افغاني ستر واکمنی پلازمینه کندهار وټاکل شو چې له دې پلاز مېنې نه تر ډیلي، ایران او ماورا النهر پورې فتوحات وشول او کندهار د اشرف البلاد په عنوان ددې امپرا طورۍ پایتخت یاد شو په ۱۱۸۶ کال کله چې احمد شا بابا وفات شو دده صدراعظم شاولي با میرابي د احمد شا بابا کشر زوی شهزاده سلیمان چې دده زوم و پر با چاهي تخت کښېناوه دا وخت د احمد شا بابا مشر زوی تیمورشا د هرات والي و له خبرېدو سره سم د کندهار په لورې را روان شو شا ولي خان بې چې فراه ته مخې ته ورغلی و او غو ښتل یې چې د شهزاده سلیمان د با چاهۍ په باره کې چې دده تر را تګ پورې یې د قدرت د خلا ډکولو لپاره کښېنولی و د هغه ذهن روښانه کړي خو ته شاولي خان سره رقیبو مشاورینو تیمورشا ته مشوره ورکړه چې د خیرو برخای یې باید ووژني هماغه و، چې شاولي خان یې له ورو زامنو سره غاړه غړۍ وواژه، دې کندهار ته را غی او خپل ورور شهزاده سلیمان یې خلع او بندي کړ او په خپله یې د قدرت په ګدۍ دده وو هله دې پېښې د خپلواکۍ یعني د قبیله سالارۍ رقابتونو ته دوام ورکړ او هغه تدبیر چې احمد شا بابا د قبیلوي واکونو د ویش په برخه کې کړي و ګډوډ شو او تیمورشا اړ شو چې له خو نو خاصو مشاورینو سره له سلا وروسته پلازمینه له قندهار نه کابل ته را ولیږدوي او په دې توګه له کابل شاهانو را وروسته کابل یو ځل بیا د هېواد پلازمینه وټاکل شو خیني مورخین په دې باور دي چې له کندهار نه کابل ته د پلازمیني را نقلول نه دغه سبب و چې د هغه وخت د امپراطوري داداري لپاره

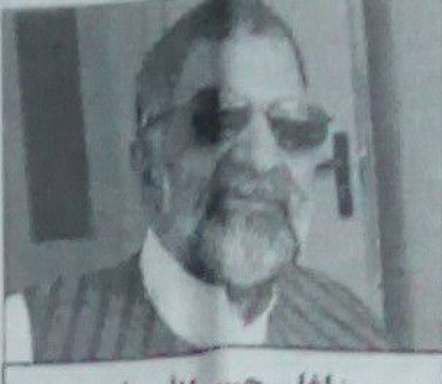

ښاغلي حبیب الله رفیع

کابل د هېوادینه مرکزیت و له کابل نه تر ایران او له کابل نه تر دهلي او ماورا النهر پورې د افغان ستر واکی قلمرو و چې له کابل نه په اسونیره توګه اداره کېده په هرصورت په معاصرو پېړیو کې له دوه نیم سوه کلونو راهیسې د افغا نستان پایتخت یو ځل بیا کابل یاد شوی دی چې په دې پېړیو کې یې ګې او تباه کوونکي پېښې لیدلي دي د تیمورشا له سلطنت نه را وروسته د احمد شا بابا او پاینده خان کورنیو د اقتدارخوړې جنګونه کړي چې له امله یې په زرګونو افغانان وژل شوي دي او د هېواد ودان ښارونه پکې وران شوي دي چې دغې کورنیو یې اتفاقیو بهرنیو دښمنانو ته زمینه برابره کړې ده او افغان ستر واکي ورووړو وړه شوي تر هغه چې د شیخان ورنه انګلستانو په را تګ سره د افغانستان سیمې خاوري هم تري بیلې شوي دې انګریزانو دری ځلې په افغانستان حمله او تیری کړي او کابل یې د جګړو په لمبو کې سوځولی دی بیا روښانو په خپل تیری سره کابل وران کړ او د روسانو له شرمېدني ماتې وروسته د اقتدار خپل منځي کورګډو جګړو یو ځل بیا کابل لوټي لوټي کړ چې هغه اوس هم کابل د پلازمېنې په عنوان د خپلو او پردیو له لاسه په ... درانه درانه او لوی لوی داغونه لري او د حال په ژبه وايي

چا په ګولۍ او چا په ګل وویشتم
هم پردي، وویشتم هم خپل وویشتم
یوه مخامخ وکړ تېری پرما
بل له اوړي د هغه بل وویشتم

حیات الله

د ملي تیاتر رئیس:

د ملي تیاتر هنرمندان په ښوونځیو او وړکتونونو کې د ماشومانو لپاره روزنیزې ننداري وړاندې کوي

دهري ننداره د لیکلو او وړاندې کولو له لارې د وړکتونونو ماشومان او د ښوونځیو زده کوونکي کومې ویرې او کوم حساسیتونه چې په کورنۍ او ټولنه کې لري او باور سره لاس او ګرېوان وي، کېدای شي په پرمختللو ټولنوکې ماشومان دهري ننداره پرمټ خپل حساسیتونه او رواني ستونزې له منځه یوسي او د فعالو او ډنه استعداد لرونکو ماشومانو په قطار کې ودرېږي چې په راتلونکې کې ټولنې ته د غوره خدمتګار په توګه وړاندې شي، نو تیاتر او هنري ننداري د ماشومانو پرروحیه

مثبته اغیزه کوي په کابل کې د ملي تیاتر اداره هم غواړي په وړکتونونو او ښوونځیو کې دهري ننداره په وړاندې کولو لاس پورې کړي، چې ماشومان تری ګټه واخلي په دې اړه هېواد ورځپاڼې د ملي تیاتر له رئیس عبدالغفور شریفي سره مرکه کړې، چې تاسې د ړوند لوستونکو ته وړاندې کیږي

پوښتنه: د ملي تیاتر هنرمندان د وړکتونونو او ښوونځیو د زده کوونکو د یوځولو او روزلو لپاره دهري پروګرام په جوړولو بوخت دي، مهرباني وکړئ ووايئ، چې دده پروګرام موخه څه ده؟

ځواب: ملي تیاتر په کابل کې له تېر کال راهیسې په وړکتونونو کې پرهنري پروګرام او خپرونو پیل کړی او په روان ۱۳۹۳ لمریز کال کې موهم دغو چارو ته پروګرام جوړ کړی، چې سربېره پروړکتونونو په ښوونځیو کې له لومړي ټولګي ترشپږم ټولګي پورې زده کوونکي تر خپل هنري پوښښ لاندې راولو، چې هنري ننداري د ماشومانو نه روحیې، استعداد او د احساسلو دلوې په پام کې نیولو سره چمتو کړو هغه شوې کومې ننداري، چې ماشومانو ته جوړېږي او له هغه وروسته وړاندې کېږي

محتوا او مضمون یې په پام کې نیول شوي دي، چې ماشومان ونوانېږي له ننداري ګټه پورته کړي، ننداره ښوونیزه ده، چې له دې لارې ونواېږو ماشومانو ته زده کړه ورکړو، دا چې د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت ماشومانو ته داسې هنري ننداري وړاندې کوي، موخه یې داده، چې په وړکتونونو کې د ماشومانو لپاره تنوع پیدا شي، په تیره بیا په ښوونځیو کې، چې زده کوونکي دهري ننداره په لیدلو سره لیک او لوست ته ډېر لېوال کېږي د ماشومانو ارواپوهنې دغه بهیر په اثبات رسولی دی او کولای شي پرماشومانو

ښاغلي عبدالغفور شریفي

باندې مخامخ اغیزه وکړي، کوم ماشومان، چې په تیتوعمرونو کې په ټولنه کې ښکېل کېږي، ډېر شمېر یې زړه، کونج او ګوښه ځوښوونکي وي، نو تیاتر کولای شي دغه ډول ماشومان ټولنیز کړي، داسې ډېر ماشومان لرو چې دخوسانو او خپلوانو په منځ کې نه شي کولای خبرې وکړي او شرم احساسوي، خو دغه ماشومان باید هنري ننداري ووینی او عملاً د تیاتر په فعالیتونوکې برخه واخلي، چې موږ دغه ډول ماشومانو ته زده کړه ورکوو او همدارنګه دوی هم باید عینلیا پیدا کړي او دستیژ مخې ته راووځي او کومې آسانتیاوې، چې په ښوونځیو کې په واک کې لري او دچوکیو او میزونو په واسطه دیکور جوړ کړي او کوم کتابونه چې لولي په تیره بیا تاریخ کولای شي تري الهام واخلي

او د لوړو شخصیتونو کارنامې په ننداروکې په ژوندي بڼه انځور کړي. موږ دغو ماشومانو ته ننداره د ځرنګوالي د وړاندې کولو په تړاو زده کړه ورکوو د ملي تیاتر موخه داده، چې تیاتر د هېواد په ښوونه او روزنه کې ښستیزکړو موږ په دې باور لرو، که چیری تیاتر د هېواد په ښوونه او روزنه کې رواج وموسي او ښستیزشي هغه مهال موږ وبلی شو، چې پراخ او هراړخیز تیاتر به ولرو ځرنګه، چې دنړۍ په هېوادونوکې رواج دی، داچې وايي معیاري او اکاډمیک تیاتر سرچینه یې ښوونځی دی چې موږ ملي موخو ته رسوي زه غواړم ۷ مخ

ښځه او ټولنه

شیلا: په تېرو کلونو کې مو معاشونه د قناعت وړ وو

د تارسیان او بفیکلي شرکت له لسو کالو را په دېخوا د ملي اردو د یونیفورمونو او جمپرونو د تولید په برخه کې کار کاوه او د زرو تنو ښځینه کارکوونکو په مټ یې د ملي اردو اړتیا وړ ۵۰ فیصده یونیفورمونه تولیدول، خو د چارواکو د نه پاملرنې له کبله اوس دا شرکت د ۷۰ تنو ښځینه کارکوونکو په درلودلو سره د ښځینه جامو په تولید بوخت دی او زیات شمیر کارکوونکي یې بېکاره شوي دي شیلا د دې شرکت یوه پخوانۍ ګنډونکې ده چې اوس د ښځینه جامو د پاڼ جوړولو په برخه کې کار کوي هغه وايي، ډېره خواشیني په دې ده چې د دې شرکت د مشر له زیاتو هڅو خلو او د جمهور رئیس له ژمنو سره سره دا شرکت له رکود سره مخ شو او د دوی زیاتو همکارانو چې د یوې مړۍ حلالې روزۍ د برابرولو لپاره یې کار کاوه، خپل کار له لاسه ورکړ او اوس له ډېرو اقتصادي ستونزو سره مخ دي شیلا زیاتوي، د دې شرکت چاپېریال د ښځو لپاره اَن د کورنۍ چاپېریال په څېر خوندي دی ځکه چې ټولې کارکوانې یې ښځې دي او د کورنیو نارینه د ځینو ښځو او خویندو هیڅ مخه نه نیسي دا شرکت د خپل کار په لار کې اوس هم

له څنډونو سره مخ دي، که څه هم ډېری ښځینه جامې لکه سر پټولني، ماتو، کرتۍ او نس د فصلونو برابر په بیو ډیزاینونو جوړوي، خو د حرخلاو لپاره یې بوازې یو دوکان لري

د شیلا په وینا، تېر کلونه د دوی معاشونه ښه او د قناعت وړ وو او آن تر ۸۰۰۰ افغانیو به یې معاش اخیسته او تر څنګ یې د خوراکي توکو کوپون هم درلود، خو اوس د یوې کارکوونکې تر ټولو لوړ معاش ۵۰۰۰ افغانۍ دی

د دې شرکت مشر حاجي نصر الله رحمني وايي، دوی داسې ښځې په کار ګمارلې وې چې ګنډل یې هیڅ زده نه وو، خو دوی ورته د دریو میاشتو لپاره د خیاطۍ د زده کړې کورسونه په لار

واچول «ځکه چې دا ښځې د دې سیمې تر ټولو زیاتې مرستې ته اړې ښځې وې او هیڅ اقتصادي مرستندوی یې نه درلوده»

یاد شرکت به پخوا د امریکایانو له لورې قراردادونه ترلاسه کول، خو دا قراردادونه ملي دفاع وزارت او کورنیو چارو وزارت پورې اړه لري او یاد وزارتونه خپلې د اړتیا وړ جامې په داسې حال کې له چین څخه واردوي چې د تارسیان په شرکت کې سلګونه یا یې د ګنډلو ماشینونه بېکاره پراته دي او د شرکت د کارکوونکو له شمیر څخه تر نیمایي زیاته برخه چې کونډې او یوازې ښځې دي، په ډېر بد اقتصادي حالت سره په کور ناستې دي

سوداګرو ښځو په بېلابېلو برخو کې پانګه اچولې ده

د افغانستان د پانګونې د ملاتړ اداري یا آیسا د ریوټ له مخې، په تېرو څو کلونو کې سوداګرو ښځو په بېلابېلو برخو کې پانګه اچونه کړې ده چې تر ټولو مهمې یې د ساختماني، تولیدي او لاسي صنایعو برخې دي. د آیسا د عامه اړیکو مسوول روح الله عشرت احمدزی وايي، په ۱۵۲ شرکتونو کې د شرکت رئیساني او مرستیالانې ښځې دي، په ۷۲۱ شرکتونو کې ښځې یوازې د رئیسانو په توګه او په ۵۲۲ شرکتونو کې د مرستیالانو په توګه دنده ترسره کوي چې په بېلابېلو سکتورونو کې یې پانګه اچونه کړې ده. سره له دې چې ښځې د سوداګریزو چارو پرمخ وړلو ته لېوالتیا لري، خو خینې ستونزې لکه مارکېټ ته نه لاسرسی، د کار په بازارونو کې د نارینه وو رقابت او امنیتي

ستونزې د ښځو سوداګرۍ په لار کې لوی خنډونه بلل کېږي. د سوداګرو ښځو د شورا غړې حبیبه رووفي چې د لاسي ګنډنو په برخه کې کار کوي او د نارینه وو غاړې، واسکټونه، خولۍ، د ښځو او ماشومانو جامې او د خوب خاټونه ګنډي وايي، تولیدات یې ډېر ښه او لوړ کیفیت لري، خو خوک یې پوښتنه نه کوي او نه هم ورته په بهر کې د نندارتون د ګډون بلنه ورکوي. د هغې په وینا، په تېرو کلونو کې به یې د (AWBC) دفتر له لارې په نندارتونونو کې ګډون کاوه او خپل محصولات به یې خرخلاو ته ایښودل، خو اوس په کوم نندارتون کې ګډون نه کوي او د ښار په هر مارکېټ کې چې یې پیرودونکي پیدا کړل، خپل

محصولات پلوري. نوموړې له دولت څخه غواړي چې د سوداګرۍ په برخه کې ښځو ته ګټګوونه ورکړي او دا زمینه ورته برابره کړي چې

په خپله سوداګرۍ کې بریالیتوب ترلاسه کړي. خو بلخوا د آیسا د عامه اړیکو مسوول روح الله عشرت احمدزی بیا وايي، د سوداګرو ښځو لپاره د فرصتونو د موندلو په لار کې له هڅوي سره تل همغږې دي او هڅوي یې په د سوداګریزو فعالیتونو او صنعتي بازارونو د جوړ

اخیستو فرصتونه برابروي «که څه هم د بازار موندنې په برخه کې له سوداګرو ښځو سره مرسته کوو، خو د مارکېټینګ مسوولیت هم د حکومت پر غاړه دی او هم پخپله سوداګرې ښځې یې مسوولیت لري» د احمدزي په وینا، هر کله چې په کوم هېواد کې نندارتون جوړېږي، افغانستان ته پکې ونډه ورکول کېږي، خو دا نشي کېدای چې ټولې سوداګرې ښځې دې پکې ګډون وکړي.

ع ملاحت

د سپورټ نړۍ

د بدخشان ناورین ځپلو ته د کرېکټ د ملي لوبډلې ډالۍ

د افغانستان کرېکټ لوبډلې د اسیا غوره لیګ سیالیو په لړ کې د ځپلو اتلولیو جام د بدخشان ناورین ځپلو ته ډالۍ کړ. په دغو لوبو کې چې په مالیزیا کې ترسره شوې، افغان لوبډلې په شپږو لوبډلو کې لومړی مقام خپل کړ او د دغو سیالیو اتلولي یې خپله کړه. د کرېکټ بورډ چارواکي وایي، چې په دغو لوبو کې نوي خوانان ښه وځلېدل او ثمه ښیي، چې د ۲۰۱۵ کال په نړیوال جام کې به هم ښې لاسته راوړنې ولري. لکه چې حفیظ الله معروف له کابله په خپل رپوټ کې کاږي، د کابل په نړیوال هوايي ډګر کې دا ځل د تېر خلاف د ملي لوبډلې هر کلي له ډول او اتڼو پرته په آرامه فضا کې ترسره شو. داسې بریښېدل، چې افغان لوبډلې په دغه کار سره د بدخشان له ناورین ځپلو سره په غم کې ځان شریک ګاڼه. د کرېکټ ملي لوبډلې پر هوايي ډګر له بښکته کېدو وروسته، د اسیا له غوره لیګ سیالیو راوړي جام د بدخشان قربانیانو ته ډالۍ کړ. د افغانستان د کرېکټ لوبډلې مشر محمد نبي ډېره روښانه ده په مالیزیا کې د بدخشان له پېښې ډېر متاثر شولو، موږ له دوی سره په غم کې شریک یو او دغه مډال دوی ته

د افغانستان د کرېکټ لوبډلې مشر محمد نبي د بدخشان ناورین ځپلو ته تسلیت ووایه او د برې جام یې هغوی ته ډالۍ کړ

او د ددغو سیالیو اتلولي یې خپله کړه. د افغانستان د کرېکټ بورډ مشر شهزاده مسعود په دغو لوبو کې د لوبغاړو خوانانو ونډه او لاسته راوړنه مهمه وبلله. لوموړي وویل «زه د دې بریا مبارکي ټول ولس ته وایم. هیله مې داده چې زموږ لوبډله په نړیوال جام کې هم ښه وځلېږي. په دغو لوبو کې زموږ خوانان چې لومړي لوبو ته تللي وو ښه وځلېدل.» د اسیا غوره لیګ په سیالیو کې متحدو عربي اماراتو، هانګ کانګ، مالیزیا، نیپال او عمان برخه لرله. افغانستان په دغو لوبو کې پوازې له مالیزیانه ماتې وخوړه او نورې پنځه لوبډلې یې ماتې کړې.

د بدخشان ناورین ځپلو ته تسلیت ووایه او خپله یې دغه جام هغوی ته اهدا کړ. هغه وویل د افغانستان راتلونکې په کرېکټ کې ډالۍ کوو." د اسیا غوره لیګ سیالۍ چې په مالیزیا کې ترسره شوې، افغان لوبډلې په شپږو لوبډلو کې لومړي مقام خپل کړ

مشهور روزونکی وټمور افغان ټیم نړیوال کپ ته چمتو کوي

ټاند- د کرکټ نړیوالې شورا د پنجشنبې په ورځ اعلان وکړ چې مشهور روزونکي ډف وټمور به د افغانستان، آیرلنډ، سکاټلنډ او متحده عربي اماراتو له ټیمونو سره د کرکټ د نړیوال جام سیالیو ته د تیارۍ په برخه کې مرسته وکړي. ټاکل شوي ده چې د کرکټ د پنځوسو اورولو یا یو ورځنۍ نړیوالې سیالۍ راتلونکي میلادي کال په استرالیا او نیوزیلنډ کې وشي. وټمور به، چې پخوا د کرکټ د نړیوالې شورا د بشپړو غړیو هېوادونو لکه بنګله دېش، پاکستان او سریلانکا د ټیمونو روزونکي پاتې شوي، د افغانستان، آیرلنډ، سکاټلنډ او متحده عربي اماراتو له چې د ۲۰۱۵ کال نړیوالو سیالیو له روزونکو او لوبغاړو سره مرسته وکړي، ځانونه تیار کړي

د فوټبال ملي لوبډله په مالدیف کې

د افغانستان د فوټبال فدراسیون وايي، د فوټبال ملي لوبډله په اسیايي چلینج کپ سیالیو کې د برخې اخیستو لپاره له کوېټ نه مالدیف ته تللې ده. حفیظ الله معروف په خپل راپور کې وايي، په دغو سیالیو کې د اسیايي هېوادونو له لوبډلې برخه اخلي، چې اتله لوبډله به اسیايي جام لوبو ته لار پیداکړي. د فوټبال فدراسیون چارواکي وايي، په مالدیف کې د چلینج کپ سیالیو لپاره یې له تېرو پنځو میاشتو راهیسې چمتوالي پیل کړي او ثمه لري چې په دغو لوبو کې به ښه لاسته راوړنه ولري. د افغانستان د فوټبال ملي لوبډله، له کوېټ سره تر دوستانه لوبې وروسته مالدیف ته رسېدلې او ټاکل شوې د مي په ۲۰مه به د اسیا په چلینج کپ سیالیو کې لومړنۍ لوبه په ب ګروپ کې له فلیپین سره وکړي. د فوټبال ملي لوبډلې د دغو لوبو د چمتوالي لپاره درې نورې دوستانه لوبې هم کړې دي. د افغانستان لوبډله به له فلیپین وروسته، د مي په ۲۲مه له ترکمنستان او په ۲۴مه به یې له لاوس سره سیالي وکړي. د افغانستان د فوټبال فدراسیون د تخنیکي چارو مشر طاهر رووفي وویل، دوی دغو لوبو ته له پنځو میاشتو راهیسې چمتوالي لیولي دي. ښاغلو رووفي وايي "دغو لوبو ته مو پیاوړي افغان لوبغاړي له جرمني، ناروې او استرالیا له راغوښتي دي. موږ هیله لرو چې ښې پایلې به ترلاسه کړو." په دغو لوبو کې به د اسیا اته لوبډلې سیالي وکړي، چې یوه به یې اتله اعلانېږي او د فوټبال اسیايي اتلولیو ته به لار مومي. د لوبو پوهان ثمه ښیي، چې افغان لوبغاړي به خپلو تجربو له به پیام سره په دغو سیالیو کې ښه وځلېږي. نعمت الله رحیمي وایي افغانانو په دوستانه لوبو کې وښوده چې له تکنیکي او فزیکي اړخه پیاوړي دي. دې وایي "د چلینج کپ سیالیو ګډه ډېره لوړه ده. خو زه فکر کوم، چې د ترکمنستان او فلسطین لوبډلې په دغو لوبو کې د افغانستان مهمې سیالې لوبډلې بلل کېدای شي. د افغانستان لوبډلې په خلورو دوستانه لوبو کې په ښکاره ډول له کوېټ سره په لوبه کې ښه ډاډه کړه، چې له تکنیکي او فزیکي پلوه خورا پیاوړي دي." د افغانستان لوبډله به له فلیپین وروسته، د مي په ۲۲مه له ترکمنستان او په ۲۴مه له لاوس سره سیالي وکړي.

افغان لوبډلې د چلینج کپ سیالیو لپاره له تېرو پنځو میاشتو راهیسې تمرین کاوه

په ننګرهار کې د اتو پیاوړو لوبډلو ترمنځ د کرېکټ شل اوریزې سیالۍ

د اتو لوبډلو ترمنځ دا سیالۍ په، چې د جلال اباد ښار په سراج العمارت او د بهسودو د کرکټ په لوبغالو کې پیل شوې، شاوخوا دوولس ورځې دوام وکړي. سیالیو نوم هم ورکړل شوي دي د دغو سیالیو په لومړۍ لوبه کې شینوارو الیون لوبډلې احمدزي لوبډلې ته سخته ماتې ورکړه. لومړی توپ وهنه احمدزي کاروان لوبغاړي ښه لوبه ننداریو ته وړاندې نه کړه او په وار وار یې خپلې وکټې له لاسه ورکړې. په شلو اورونو کې د ټولو لوبغاړو په سوځېدو یې سیالې لوبډلې ته د اووه نوي منډو هدف ورکړ، چې دغه هدف شینوارو الیون لوبډلې په اسانۍ سره د لوبې په شپاړسم اور کې د خلورو لوبغاړو په سوځېدو ترلاسه کړ. د لوبې غوره لوبغاړي اصف ونومول شو، چې د حیلې سیالۍ لوبډلې خلور لوبغاړي یې سوځولي و د

دا سیالۍ د یوه سوداګر حاجي حضرت ولي احمدزي په مالي مرسته پیل شوې او د ننګرهار احمدزي پریمرلیګ لوبډلې وکړه، چې لومړي لوبغاړو یې ډېره تېزه لوبه ننداریو ته وړاندې کړه، دلومړیو لوبغاړو له سوځېدو وروسته نور کوم یادولې وړ ده. له دغو سیالیو څخه موخه د ننګرهار او په ټوله کې د افغانستان د کورني کرکټ پیاوړتیا بلل شوې ده

پاکستان ګرانټ فلاور د بېټنګ روزونکی ګومارلی

د پاکستان کرېکټ بورډ د ملي لوبډلې لپاره د سپین/ ورو بالنګ لپاره د روزونکي له ګومارلو وروسته اوس د توپ وهونکو لپاره هم روزونکی ګومارلی دی. د دغې دندې عالم او هارون رشید سره له مشورې وروسته وکړه. د پاکستان د ملي لوبډلې مشر روزونکي وقار یونس او د کرېکټ بورډ سلاکار ظهیر عباس هم د بېټنګ کوچ په توګه د ګرانټ فلاور د ټاکل کېدو ملاتړ کړی دی. ګرانټ فلاور د زمبابوې لپاره ۶۷ ټیسټ او ۲۲۱ یو ورځنۍ کرېکټ لوبې کړې دي. دی تر اوسه هم د زمبابوې د ملي لوبډلې د توپ وهنې د برخې

د کرېکټ کتونکي د پاکستان بالنګ له بېټنګ څخه پیاوړی بولي

لپاره د زمبابوې تجربه لرونکی روزونکی ګرانټ فلاور غوره شوی دی. د پاکستان د کرېکټ بورډ مشر نجم سیټي د ګرانټ فلاور د ګومارنې پرېکړه له معین خان، انتخاب روزونکی دی. ګرانټ فلاور له ۲۰۱۰ کال راهیسې پر دغې دنده ده، خو قرارداد یې د روان کال په اګست میاشت کې پوره کېږي. پاکستان ګرانټ فلاور د دوو کلونو لپاره ګومارلی او دی به سریلانکا ته د پاکستان د دورې پر مهال په رسمي ډول دنده پیل کړي. دا لومړی ځل دی چې د پاکستان کرېکټ بورډ د ملي لوبډلې د بېټنګ لپاره جلا روزونکی ګوماري. په تېرو وختونو کې به پاکستان د حیلې لوبډلې لپاره د لنډې مودې لپاره دا ډول روزونکی ګومارل. د پاکستان کرېکټ بورډ تېره میاشت د روزونکو د ګومارنې لپاره هڅې پیل کړې، چې په پایله کې یې پخوانی تېز بالر وقار یونس د لوبډلې مشر روزونکی او د پاکستان پخوانی لېګ سپین بالر مشتاق احمد د سپین بالنګ روزونکی وګومارل. کرېکټ بورډ د توپ تولونې/ فیلډنګ لپاره هم غوښتلیکونه ترلاسه کړي، خو تراوسه یې په دې دنده څوک نه دي ګومارلي. خو ویل کېږي چې د فیلډنګ لپاره هم د زمبابوې رجرډ هال سل تر ټولو پیاوړی کاندید دی.

فوټبال

ارسنل د ایف ای کپ اتلولي وګټله

دا په تېرو نهو کلونو کې لومړی ځل دی چې ارسنل د فوټبال اتلولي ګټي

د انګلستان د فوټبال ایف اې کپ په پایلوبه کې ارسنل هل سټي ته ۳-۲ ماته ورکړه. دا لوبه د لندن په ویمبلي لوبغالي کې ترسره شوه. دارسنل د لوبې پیل ښه نه و او په څلورمه دقیقه کې د هل بریدګر لوبغاړي چېستر لومړی ګول وکړ او خپله لوبډله یې مخته کړه. یوازې څلور دقیقې وروسته د لوبې په اتمه دقیقه کې کرټیس ډیوس دویم ګول وکړ او خپله لوبډله یې ۲-۰ مخته کړه. ارسنل چې د پیل په څو دقیقو کې دوه ګوله شاته و یو څه وارخطا ښکارېده. د لوبې په ۱۷مه دقیقه کې د ارسنل سانټي کېزورلا لومړی ګول وکړ. په لومړۍ نیمایي کې هل سټي ۱-۲ برلاسې و. د لوبې له دویمې نیمايي هم ۲۵ دقیقې اوښتې وې خو ارسنل لا هم نه و توانېدلې چې دویم ګول وکړي او لوبه برابره کړي. د لوبې په ۷۱مه دقیقه کې کوشیلني د ارسنل لپاره دویم ګول وکړ او لوبه یې مساوي کړه. په ټاکلې ۹۰ دقیقو کې ګټونکی معلوم نه شو او لوبه ۲-۲ مساوي وه. لوبه د ۳۰ دقیقو لپاره وغځول شوه. د اضافي وخت په ۱۰مه دقیقه کې ارون رمزي ګټونکی ګول وکړ. دا له ۹ کلن ځنډ وروسته لومړی ځل دی چې ارسنل د انګلستان د فوټبال کومه اتلولي ګټي.

مانچستر سیټي د انګلش پریمیر لیګ اتل شو

مانچستر سیټي د ۲۰۱۳ــ ۱۲ فصل په وروستۍ لوبه کې ویسټ هیم ته ماتې ورکړه او په دریو کلونو کې یې د دویم ځل لپاره د پریمیر لیګ جام وګاټه. د اتل کېدو لپاره مانچستر سیټي ته یوازې د لوبې برابرول په کار و، خو دوی په خپل لوبغالي کې مخالفې لوبډلې ته دوه صفر ماتې ورکړه. د لوبې ۳۹مه دقیقه وه، چې سمیر نصري ګول وواهه او مانچستر سیټي یې مخکې کړ او د لوبې د دویمې نیمايي په لومړیو کې کومپني دا برتري یو پر دوه کړه. مانچستر سیټي د لوبې تر پایه دغه بریا وساتله او په دې فصل کې یې په ۳۸ لوبو کې د ۸۶ پوائنټونو نومرو په اخیستو یې د انګلستان پریمیر لیګ سیالۍ وګټلې. دا د انګلستان فوټبال په تاریخ کې څلورم او د انګلستان پریمیر لیګ له پیله دویم ځل دی چې مانچستر سیټي اتل کېږي. تر دې وړاندې دغه فوټبال کلب د ۱۹۳۶ــ۳۷ او ۱۹۶۷ــ ۶۸ د فوټبال فرسټ ډویژن سیالۍ او ۲۰۱۱ــ ۱۲ فصل کې پریمیر لیګ لوبې ګټلې دي. د مانچستر سیټي د کلب مدیر او روزونکي مینویل پیلیګریني لا له وړاندې د خپلې لوبډلې د برې هیله ځرګنده کړې وه. ده ویلي و "زه غواړم چې لوبډله دغه سیالۍ وګټي. موږ یوازې د یوې لومړۍ د ترلاسه کولو لپاره فکر نه کوو، بلکې د لوبې د ګټلو په فکر کې یو او د دې لپاره به لار دا ده چې موږ هڅې ولوبېږو. چې ښل لوبډلې یو" د فوټبال د دې فصل دویم مقام د ۸۳ نومرو په خپلولو سره لیورپول ترلاسه کړ. دغې لوبډلې په خپله وروستۍ سیالۍ کې نیوکاسل ته د یوه ګول په مقابل کې په دوو ګولونو ماتې ورکړه.

د لوبې د دویمې نیمایي په لومړیو کې کومپني دویم ګول وواهه

له کوېټه د فوټبال د ملي لوبډلې ماتې

د افغانستان د فوټبال ملي ټیم د چلینج کپ لپاره د تیاریو په لړ کې د ثور پر ۲۴ مه په کوېټ کې د دغه هېواد له ملي ټیم سره دوستانه مسابقه وکړه. دا مسابقه د کوېټ ملي ټیم درې پر دوه وګټله خو د افغانستان د فوټبال د ملي ټیم روزونکي محمد یوسف کارګر وايي چې کوېټ دوه ګولونه د پینالټي په شوټونو ووهل چې د ده په باور یوه یې پینالټي نه وه. کارګر وویل، افغان لوبغاړو سره له دې چې په لسو کسانو لوبه کوله، ښه مسابقه یې وکړه افغان ټیم کوېټ ته دوې پینالټیانې ورکړې چې یوه یې د افغان لوبغاړو په باور پینالټي نه وه. ښاغلي کارګر وویل چې په دغې مسابقه کې د افغانستان د ملي ټیم خلورو مهمو لوبغاړو برخه نه لرله. خو ټاکل شوې ده چې د ثور پر ۳۰ مه به دا لوبغاړي د چلینج کپ په سیالیو کې د افغانستان د ټیم په ترکیب کې شامل وي. د افغانستان ټیم د چلینج کپ د سیالیو په بي ګروپ کې له فلیپین، ترکمنستان او لاوس سره یوځای دی. لومړۍ مسابقه به یې له فلیپین سره وي چې نسبتاً غښتلی ټیم دی. ترکمنستان هم د بي ګروپ تکړه او د کپ دعوه دار ټیم بلل کېږي خو لاوس تر ټولو کمزوری ټیم دی. د افغانستان ټیم تر دې مخکې د چلینج کپ د سیالیو لپاره په تمریني او دوستانه لوبو کې له قرغیزستان، او تاجکستان سره مخامخ شوي دي. لومړۍ مسابقه یې په دوبۍ کې له قرغزستان سره مساوي کړه خو په دوهمه کې یې دا هیواد یو پر صفر مات کړ، خو پر تاجکستان یې یو پر صفر وبایلله

(c) ketabton.com: The Digital Library

« له پوتین سره د حامد کرزي ...

سره هم وګوري، سره له دې چې چیني افغان چارواکي د حامد کرزي او ولادیمیر پوتین لیدنه مهمه ګڼي، خو په مسکو کې افغان کاردار فاروق فرما په دې نظر دی، چې دغه لیدنه په عملي برخه کې څنګه دومره مهمه نه ده چې د حامد کرزي د واکمنۍ دوره هم په ختمېدو ده. « دغه لیدنه مهمه ځکه ده چې روسیه اوس د یوه ابر قدرت په توګه د افغانستان راتلونکي د یوه هیواد له جمهور رییس سره کوي او ځکه دغه لیدنه افغان چارواکو لپاره اهمیت لري. » د افغانستان جمهور رییس د اسیایي هېوادونو ترمنځ د متقابلو همکاریو او اعتماد جوړولو سازمان د مشرانو غونډې کې ګډون لپاره چې ښن پینګ د چین شانګهاي ته تللی دی. د افغانستان جمهور رییس د چین له مشرانو سره هم لیدلي دي. دهرلیو چارو وزیر ضرار احمد عثماني، د جمهور رییس دفتر مشر کریم خرم او د جمهوري ریاست ویاند له حامد کرزي سره ددغه ځلور ورځني سفر ملګري دي.

د پاکستان د پرغل له امله د مشرانو ...

دزغوالي له امله دافغانستان په ځرګندونو سره زموږ دهېواد حریم له دپاکستاني پوځیانو پرمختګ دځپوالو موازینو او میثاق دنه کولو ګډوب او ددغه هېواد دحکومت دیا پیا زغم پرخلاف یو لپ او ځرګندونې چې ددغو پرېکړو او پوځي تحرکاتو هغه هم دجمهوري ریاست دانتخاباتو ددویم پړاو ترسره کولو په درشل کې په داسې حال کې زور اخستي دي چې همدا اوس دافغانستان او پاکستان دحکومتونو او په کابل کې دناټو دېپلوماټانو دري اړخیزه غونډه په کابل کې دوام لري خو دراکټي برېدونو او دسرحدي تحرکاتو دمخنیوي او ددیورنډ د کرښې په اوږدو کې دامنیت دتامینولو په لاره کې هیڅ راز عملي اقدام نه دی شوی. دمشرانو جرګه دهېواد دسرحدي منسوبینو دسربندۍ او میړانې دستاینې په ترڅ کې دافغانستان په حریم ډراکټي برېدونو دوام او دغل شوېو پېوالو او ددوه اړخیزو ژوندانه داصولو پر خلاف بولي او دغه ډول اعلامیوي دمشرانو جرګه ټینګار کوي چې دحکومت مسوول ارګانونه دې له ډیپلوماټیکي او ډیاټوک له لارې دګاونډیو پوځي او داستخباراتي لاسوهنې مخنیوی وکړي او دهغو دیراختیا مخه دې ونیسي او هم دې هڅې وشي چې دپاکستان له حکومت سره ددایمي او معقول سیاسي حل لارې چارې ولټول شي دمشرانو جرګه دپاکستان له پارلمان، دسیاسي ګوندونو له مشرانو او ددغه هېواد له مسلمان ملت څخه غوښتنه کوي چې دپاکستان په دولت او په تېره بیا ددغه هېواد په پوځیانو او استخباراتي مسوولینو دي زور واچوي چې دتروریستانو له ملاتړ، شړلو او کومو لاسوهنو او دافغانستان په حریم له تیري څخه لاس واخلي او دخپلو ژمنو په عملي کولو کې دې دافغانستان له دولت سره صادقانه عمل وکړي. دمشرانو جرګه دګلوکومو سازمان په تله د ۱۳۹۱ کال د غبرګولي دمیاشتې دځلورویشتمې ایشي دلیک په پام کې نیولو سره یو ځل بیا ددغه سازمان له امنیت شورا، دایساف او دناټو سازمان دځپوالو ځواکونو له قوماندان څخه په جدي توګه غواړي چې له خپلو ژمنو سره سم دې دافغانستان ځمکنۍ بشپړتیا تضمین شي او باید دپاکستان دولت په دې متقاعد کړي چې ددغه هېواد دافغانستان په خاوره له راکټي برېدونو او پوځي تحرکاتو څخه لاس واخلي.

چین په اقتصادي او ...

کړي دي، وویل چې د چین خلک له افغانستان سره د خپلې دوستۍ قدر کوي او غواړي چې د چین او افغانستان ترمنځ په اقتصادي او سوداګریزو برخو کې دغه اړیکې نوري هم پراخې شي. جمهور رییس حامد کرزي د روښي، له پاره د لیدنې له امله خوښي ځرګنده کړه، وېې ویل دغه ۷۰۰۰ کلن تاریخي ښار له نویو نوښتونو او پرمختګونو سره سره خپل تاریخي اصالت هم ساتلی دی. د افغانستان جمهور رییس ځرګنده کړه چې د روښي ښار د چین د تاریخ، پرمختګ او د چاپېرال ساتنې یوه غوره بېلګه ده.

په ټاکنو کې د ولس پراخ ګډون د غوره ...

سره د جمهوري ریاست دلومړي پړاو دانتخاباتو ترسره کېدل او په هغو کې د خلکو پراخ ګډون دافغانستان دخلکو دښمنانو ته ځرګند پیغام وباله چې افغانستان به هیڅکله توږلم تیروخت ته ستون نه شي ده دغه راز زیاته کړه چې دنړیوالې ټولنې دوستانو ته دافغانستان دخلکو پیغام هم د دموکراسۍ او دنویو ارزښتونو دټینګښت په لاره کې دافغانستان دخلکو علاقمندي او ظرفیت و. دجمهور رییس مرستیال ځرګنده کړه دافغانستان دخلکو هوډ دادی چې دانتخاباتو دویم پړاو له لومړي پړاو څخه په لاز ښات شفاف سالم او هراړخیز ډول ترسره شي. باختر

د ټاکنو امنیت خوندیتوب کې مرسته ...

وولي پاکستاني ټوري افغان هغه له ډاډ ورکړی چې د دویم پړاو د ټاکنو په خوندیتوب کې به له افغان پوځ سره خپله مرسته نه سپموي. « په دغې غونډه کې پر دوه اړخیزو او دري اړخیزو همکاریو ټینګار وشو، د ډیورنډ د کرښې په دواړو غاړو کې د امنیت پر ټینګښت او د ترهګرۍ پر وړاندې پرګډې مبارزې، او د ټاکنو د دویم پړاو پر امنیت خبرې راڅولې وې. دا رنګه پاکستاني ټورې ته د افغانستان هغه اندېښنې هم یادې شوې چې په سرحدي سیمو کې یې د نا امنۍ په اړه لري. د پاکستان ټوري د ترهګرۍ پر وړاندې د خپل هېواد په مبارزې ټینګار وکړ او د دواړو هېوادونو تر منځ یې د اړیکو په پرمختیا خبرې وکړې، په دغې غونډه کې دا هم وویل شول چې په افغانستان کې سوله په پاکستان او ان په ټوله نړۍ کې د سولې له ټینګښت سره مرسته کوي. » دغه غونډه داسې مهال ترسره کېږي چې پر ختیځو سیمو د پاکستاني پوځیانو راکټي برېدونه دوام لري او په سوېلي سیمو کې پاکستاني پوځیان له ډیورنډ کرښې را مخکې شوي او په دې خوا کې یې د پوځي تجهیزاتو پر جوړولو لاس پورې کړی دی او دغه وار دا غونډه په داسې مهال کې جوړېږي چې ښايي د روان زېږدیز کال تر پایه به بهرني ځواکونه له دغه هېواده وځي، په دې توګه پاکستان او ناټو دواړه غواړي چې د پاکستان په همکارۍ به افغانستان کې د ترهګریزو برېدونو مخه ډب کړي. یو شمیر کارپوهان وايي که څه هم چې په تیر کې هم ورته ناستې شوي، خو د امنیت په ټینګښت او د پولې دواړو غاړو ته یې د اوریکو په پرخولو مثبت اغیز نه دی کړی. دغه کتونکي تر ډېره پر پاکستاني ټوري تور پورې کوي چې افغانستان سره پخپلو ژمنو کې ریښتینی نه دی، په تېرو څو ورستیو کلونو کې افغان حکومت هم وخت نا وخته پر پاکستان تور پورې کړی چې ګواکې اوریکې هغه له روزلې وروسته افغانستان ته لېږل کېږي، خو دغه تورونه هره ځلا د پاکستاني چارواکو له خوا په کلکه رد شوي دي.

زموږ ۵۷ سلنه هېوادوال روغتيايي اوبو ته لاسرسی لري

دکابل ښار په کوڅو کې دکړنیا اودښاک دپاکو اوبو نه شتون، هغه ستونزې دي، چې هېوادوال ورسره لاس اوګرېوان دي. کابل ښاروالی دومره توان نه لري، چې ټولې سیمې اوکوڅې پاکې او روغتیایي چاپېریال هېوادوالو ته برابر کړي.

دعامې روغتیا وزارت د روغتیایي چاپېریال دریاست دروغتیاپالنې دبرخې مسئول ډاکتر ندا محمد سلطاني وایي دعامې روغتیا وزارت دیوه سکتوري ارګان په توګه هېوادوالو ته دروغتیا او روغتیایي سپارښتنو او توصیو په کولو سره هڅې کوي. په اوانسان کولای شي په ورځنیو چارو کې خپلې دندې په ښه توګه ترسره کړي، خوګله، چې ځوک دبوي ککړې سیمې نه تیریږي نوره بوی احساسوي اوپر روح یې بده اغیزه کوي اونه شي کولی خپلې دندې په ښه او نورمال ډول ترسره کړي.

د روغتیایي چاپېریال ریاست د روغتیایي اوبو د څانګې آمر انجنیر محمدعلي اکبري وایي په وروستیو کلونو کې دعامې روغتیا وزارت هېوادوالو ته د روغتیایي اوبو په برابرولو کې ډېرې هلې ځلې کړې دي کومه شمیرنه، چې موږ په ۲۰۱۲ زیږدیز کال کې لرو او دمرکزي احصائیې اداري له خوا زموږ په واک کې راکړل شوې، دا ښيي، چې له ۵۷ سلنې ډېر هېوادوال روغتیایي اوبو ته لاسرسی لري، چې ۸۲ سلنه په لویو ښارونو لکه دکابل، قندهار، هرات او بلخ په ولایتونو کې او همدارنګه ۵۱ سلنه روغتیایي اوبه دهېواد په کلیو اوبانډو کې خلک ورته لاسرسی لري.

دهېواد ښاروکې په کلیو او بانډو کې ژوند کوي د عامې روغتیا وزارت تل دا هڅه کړې، چې هېوادوالو ته د روغتیایي اوبو دبرابرولو لپاره دخاړنې او کنټرول دنده پرغاړه واخلي، نه داوبو برابرولو دنده داوبو برابرولو دنده دنورو ادارو دنده ده. چې خلکو ته اوبه برابرې کړي، لکه دښاري پراختیا او همدارنګه دکلیو دپراختیا اداري. دعامې روغتیا وزارت دباکتریالوجي او نه کیمیاوي پلوه دڅښاک داوبو معلومولو دنده لري، چې اوبه وازمویي او اړوندو ادارو ته یې پایلې وسپي اوو زمره یې یوځل او ګډې کړي که چېرې اوبه له کیمیاوي اویا دباکتریالوجي له پلوه ککړې وې په داسې حالت کې دستونزو دراولاړېدو دمخنیوي لپاره باید لاس په کار شي اودحل یوه لاره ورته وموندلای شي دعامې روغتیا وزارت دغه دندې تراوسه ترسره کړې دي. یوه بله موضوع، چې زه کولی شم ټاسې ته یاده کړم، هغه داده، دعامې روغتیا وزارت داتوان لري، چې کومې اوبه په میکروبونو او یا په باکتریالوجي ککړې وي د کلورینو دیوډرو په اچولو سره یې پاکوو اویایې هېوادوالو ته د خپلو سپارښتنه کوو، خو کومې اوبه، چې له کیمیاوي پلوه ککړې وي دغه بهیر دخلکو دنه پاملرنې له لارې همغه داوبو ککړوالی دی.

ته پنه مرغه: دولت او اړوندې اداري تراوسه نه دي توانېدلي، چې داوبو پاکولو پوفلټر داوبو په زېرمو کې ودروي، چې اوبه پاکې او روغتیایي شي، دعامې روغتیا وزارت ددغو ستونزو کوم ګواښونه، چې پروړاندې یې پراته دي، دلري کولو په تړاو یې دمرستندویه ټولنو او نورو ادارو په مرسته غواړي چې دغې ستونزې ته دپای ټکی ورکړي.

ده څرګنده کړه مامخکې هم وویل، چې که چېرې اوبه باکتریالوجي ولري، له کلورینو په ګټې اخیستنې سره میکروبونه له منځه ځي، خو څنګه، چې کلورین کیمیاوي ماده ده اودغه ماده دنورو کیمیاوي موادو سره تعامل کوي نه یوازې اوبه نه شي پاکولی بلکې اوبه لاککړوي، کوم توکي، چې دنایتریت، ارسینیک، امونیا او فلوراید په شان اوبو کې وي کلورین یې له منځه نه شي وړلای. روغتیا له خطرونو څخه وژغورل شي.

په هغه ککړو اوبو کې چې ډېره شمیر کیمیاوي توکي دا لري، کوم مرض ورو ورو رامنځ ته کوي هغه دلپاره داوبو دکړنیا دتحلیل او دکیمیاوي موادو اوبو او روغتیايي چاپېریال کې ټول دا دکیمیاوي توکو په شتون وي. موږ ته شو کولای داوبو دپاکولو لپاره څه وکړو، موږ بولو هېوادوالو ته سپارښتنه کوو، چې د ښاردپاکو اوبو څخه شوي اوبو څخه په پوره کړي، د کلیو ککړې اوبه له څښلو څخه لري نوري خالکي وکړي اوله پاکو اوبو څخه یې که پوره کړي. موږ داوبو دکړنیو دمخنیوي لپاره دراډیو، ټلویزیونونو له لارې خپلې وینا وي او پیغامونه دهېوادوالو دوستونو او خبرولو لپاره وړاندې کوو، چې د خپلې روغتیا له خطرونو څخه وژغورل شي.

انجنیر محمدعلي اکبري

ډاکتر ندا محمد سلطاني

کوڅو او نورو ځایونو کې، چې کومې ککړتیاوې غونډیږي ښاروالی دنده لري، چې پاکې یې کړي. خلک باید په کومو ځایونو کې، چې دښاروالۍ له خوا دککړو توکو د اچولو لپاره ټاکل شوي دي خپل ککړتوکي واچوي. دککړتیاوو په شتون سره ناوړه بوی دخپل منځ ته راځي او دچاپېریال هوا ککړوي اویا دغه هوا زموږ هېوادوال تنفسوي. د دوی په موسم کې، چې دهوا د تودوخې درجه خپل لوړ حد ته رسیږي، دمچانو او نوروحشراتو دپیداکېدو لپاره زمینه برابریږي.

ددغو حشراتو پیدا کېدل، دبېلابېلو ناروغیو دلېږدېدو لامل ګرځي او همدارنګه کورونو ته هم لېږدول کېږي او پرخوړو کېښي، کوم مهال چې ماشومان اولویان دغه خواړه خوري په نتیجه د دوی دهاضمې سیستم ته ننوزي او په پایله کې بېلا بېلې ناروغۍ زېږوي اوناروغوي یې. ددغو ککړو خوړو ناوړه بوی دانسان پرروغتیا منفي اغیزه کوي. زه کولی شم تاسې ته ووایم، چې دبوی بنکلي منظرې په لیدلو سره دانسانانو روح خوښیږي.

هېواد ـ سیدمحبوب

د ملي تیاتر هنرمندان په ښوونځیو او وړکتونونو کې ...

چې موږ ملي موخونه رسوي. هرکال ډېر شمېر خوانان، هلکان اونجونې دکابل پوهنتون دښکلو هنرونو په پوهنځي اوپه تېره بیا دتیاتر په څانګه کې پړزده کړه پیل کوي اوهمدارنګه هرکال ډېر شمېر یې له دغه پوهنځي څخه فارغیږي اودغه خوانان بیا وګاړیږي اودخپل مسلک پرخای په لورو مسلکونو کې ددندویه ترسره کولو لاس پورې کوي که چېرې د پوهنې وزارت دملي تیاتر داوړاندیزومنې، چې په ښوونځیو نصاب کې یو مضمون ته دتیاتر په نامه ځای ورکړي، چې نوم یې تیاتر درمعارف افغانستان، کتاب وي باید خپورشي اوته لومړي ټولګي ترډوولسم ټولګي پوري وي زه ډاډمن یم، چې زموږ ماشومان اوزده کوونکي به له دغه مضمون سره ډېره مینه او علاقه پیداکړي او کوم محصلین، چې دپوهنتون دتیاتر له برخې څخه فارغیږي له مسلک سره سم به په تیاترکې ورته دکارکولو زمینه برابره شي اوبه ښوونځیو کې دتیاتر دمضمون دښوونکیو په توګه په پرځندووګمال شي. دغه ښوونکي به تندارو دوړاندې کولو پرموخو په عملي توګه زده کوونکي پوه کړي. دا به هغه مهال وي، چې تیاتر خپل ښنیز پوړنه ورسیږي او هله به پوهنې، اکاډمیک اوهراړخیز تیاتر ولرو. کوم ماشومان، چې دښوونځیو له لومړۍ دورې څخه له تیاتر سره مینه پیداکوي، دوی کولای شي دخانونولپاره خپل راتلونکی مسلک وټاکي، داطبیعي ده کوم مهال، چې ماشومان په ښوونځیو کې ننداري وښيي اویادوی خپله ننداره وړاندې کوي، بیا چې دوی له دولسمو ټولګیو څخه فارغیږي اولوړو زده کړو ته لاره مومي اوانتخاب یې هم بښکلي هنرونه وي، په یقیني توګه ویلې شم چې دراتلونکي لپاره به په تیاتر کې عملي لوبوکسان ولرو، تیاتر له کلتوراهیسې ددولت اوخلکولپه پامه لري یاتې شوي دي اوباید بیرته خپل پخوانۍ پوړنه ورسیږي. بیانه موږ په راتلونکي کې پوه، معیاري اواکاډمیک تیاتر لرو اوله دې لارې به دهېوادوالو دردونه منعکس کړای شو.

پوښتنه: دملي تیاتر هنرمندان به په ټول هېواد کې د وړکتونونو او ښوونځیو ماشومانوته هنري خدمتونه وړاندې کړای شي؟

ځواب: داطلاعاتو او فرهنګ وزارت دتیاتر کوډک ترنامه لاندې یوآمریت لري، له نېکه مرغه کوم مسلکي هنري توکي، چې ورته اړتیا ده، په واک کې یې لري، یوازې دمنلیو لړوالی دی، چې باید دغه ستونزه لرې کړای شي. کوم فعالیتونه، چې له کلتوراهیسې موږ ترسره کوو، په کابل کې دي. البته موږ دهېواد په ۱۷ ولایتونو کې خصوصي تیاترونه لرو، خو دولتي تیاتر ونه یوازې دهرات اوبلخ په ولایتونو کې لرو. موږ هلې ځلې کوو، چې دهېواد په کچه په ټولو ولایتونو کې دتیاتر مدیریتونه ولرو، دتشکیل طرحه مو داطلاعاتو او فرهنګ وزارت ته لېږدولې ده هیله من یو، چې له دغه تشکیل نه دفاع وشي اوبه راتلونکي کې یې دملي تیاتر په واک کې ورکړي، کومې برنامې اوپروګرامونه، چې موږ یې ترسره کړې ده کارکوو په ولایتونو کې هم باید دیلې کولو لپاره یې هڅې وشي، چې دماشومانو تیاتر پیاوړی اوبیاې شي، چې وتوانیږو په ولایتونو کې دغه هنري خدمتونه ماشومانو وړاندې کړای شو په دې توګه په دکابل اوولایتونو دتیاتر ولوړمنځ همغږي رامنځته شي اودښوونځیو او وړکتونونو زده کوونکي به له تیاتر څخه دخپلو حساسیتونو اودنورو اندېښنو دلرې کولو لپاره په لوړه کچه ګټه پوره کړي.

هېواد نوري

د چین هراړخیزې مرستې نه یوازې د افغانستان ...

خطرونو خوندي کړي دافغانستان، چین، پاکستان او هند په ګډون دآسیا د ۲۴ هېوادونو په غړیتوب اودېرې دنورو شلو هېوادونو او نړیوالو سازمانونو دمشرانو اواستازو په ګډون به دسیکا تهوني په دغې نړیواله غونډه کې رغنده پرېکړې وشي او ددوی ډېرې مهمې اړتیا په توګه به په سیمه کې داقتصادي، امنیتي اوسیاسي ثبات دراوستلو له پاره دعمل جامه ور واغوستل شي او په دې توګه به دسیمې دهېوادونو له پاره ښې لاس ته راوړنې اومثبتې پایلې راونغاړي هیله ده چې دپاکستان په ګډون دسیکا دهونې تول غړي هېوادونه ددغې نړیوالې غونډې دیرېکړو دپلي کولو په برخه کې له ناغېړو اوبې پروایو څخه کاروانه خلي اوبه پوره صداقت په سیمه کې د اقتصادي، امنیتي او سیاسي ثبات لوړې هدف ته درسېدلو له پاره دعمل جامه ور واغوندي دیادونې وړ ده چې دسیکا په نامه دغه ټولنه په ۱۹۹۹ زېږدیز کال کې جوړه شوې ده اودافغانستان، چین، پاکستان او هند په ګډون دآسیا دلویې وچې د ۲۴ هېوادونو په غړیتوب یې دیادو هېوادونو ترمنځ داقتصادي اوتجارتي همکارۍ او باور پیداکولو له پاره ددغه ډول غونډو او نورو ناستو له لارې پرفعالیتونو لاس پوري کړی دی داخلورمه غونډه ده چې دسیکاتوني له ۱۹۹۹ زېږدیز کال څخه راهیسې ترډې دمه په ـــــــ پـــــــوري په څپلو غړو هېوادونو کې جوړې کړې دي اوله دې لارې یې ژوندانه په ټولو ډګرونو کې دسیکا تهوني له غړو هېوادونوســـــره زیاتې مرستې کړي دي.

له افغاني ځواکونو سره بهرني ...

ځواکونو دیوره تجهیز په هڅه کې دي. دروان کال دغویي دمیاشتې په ۳۱ مه دیکشنبې په ورځ دحامد کرزي په مشرۍ دملي امنیت شورا، جوړه شوه اوپه دغې شورا کې دامنیت اودانتخاباتو د دوهم پړاو په پوره سرته رسولو کې دټولو امنیتي مسوولینو له خوا، جمهور رئیس حامد کرزي له پوره ډاډ ورکړل شو. دملي دفاع وزیر ستر جنرال بسم الله محمدي وویل، دملي اردو ځواکونه کولای شي چې د دښمن برېدونه له ناکامۍ سره مخامخ کړي. همدارنګه دکورنیو چارو وزیر عمر داوود زی هم دخپلو ځواکونو دیاوړتیا له امله جمهور رئیس ته داډورکړ دافغان امنیتي ځواکونو دیاوړتیا په اړه یوشمېر لوبدیځو رسنیو په سرکي واشنګټن پوست ورځپاڼې دغویي دمیاشتې په ۳۱ مه په یومطلب کې لیکلي دي چې افغاني سرتیري دطالبانو ډېر لنیو برېدونو دناکامولو وس لري. ددغه باور له مخې امنیتي ځواکونو ته په کار ده چې په ډېره هوښیارۍ سره ددښمن دټوطیو حرکاتو څارنه وکړي او کورنیو اوبهرنیو طالبانو ته ددې وخت ورنه کړي چې دهېواد، امنیت اوبیا دراتلونکو ټاکنو بهیر ګډوډ کړي.

افغان اعلانات

وزارت معادن جهت ارایه پروپوزل ها افرها ساحه معدن مواد ساختمانی را اعلان میدارد که شرح ان قرار ذیل است

ولایت کابل ولسوالی نګرامی قریه ګل چشمه

مقدار پیش بینی شده تولیدات به مترمکعب درسال ۲۵۶۰ مترمکعب سالانه و ۵۱۲۰ مترمکعب حجم مجموعی.

میعاد پیش بینی شده دوسال

رویالتی یا حق الامتیاز فی مترمکعب ۲۳ افغانی

اسناد داوطلبی بشمول شرطنامه را از ریاست مربوطه وزارت معادن دربدل تادیه ۲۵۰۰ افغانی پول غیرقابل برګشت بدست اورده میتوانند اخذ افرهای داوطلبی ازنشراعلان الی ده روز به انجام میرسد. (۱۲۵۷)

◈ ◈ ◈ ◈

ترجمه انګلیسی نکاح خط شرعی ۸۷۶/۲۱۰ به اسم سید توفیق ولد سید مشفق و فروزان بنت صیا الدین مفقود ګردیده ازاعتبارساقط است

◈ ◈ ◈ ◈

ریاست محکمه ابتدائیه احوال شخصیه مرکز هرات به اطلاع فرید ولد صیا ساکن ناحیه یازدهم شاروالی هرات میرساند تاجهت دعوی مسمات ګلثوم بنت جمال ساکن ناحیه یازدهم شاروالی هرات از نشر اعلان الی یکماه به ریاست محکمه ابتدائیه احوال شخصیه مرکز هرات حاضر شود در غیر ان موضوع غیاباً فیصله میشود وآنګاه حق شکایت را نخواهد داشت. (۱۳۶۰)

◈ ◈ ◈ ◈

ریاست محکمه ابتدائیه احوال شخصیه مرکز هرات به اطلاع بصیر احمد ولد

محمد یعقوب ساکن انجیل قریه ګلوشتر هرات میرساند تاجهت دعوی مسمات فروزان بنت عبدالقدیر ساکن انجیل قریه ګرداب هرات از نشر اعلان الی یکماه به ریاست محکمه ابتدائیه احوال شخصیه مرکز هرات حاضر شود در غیر ان موضوع غیاباً فیصله میشود وآنګاه حق شکایت را نخواهد داشت. (۱۳۵۹)

◈ ◈ ◈ ◈

ریاست محکمه ابتدائیه احوال شخصیه مرکز هرات به اطلاع رضا ولد وزیر ساکن ګذره هرات میرساند تاجهت دعوی مسمات میاګل بنت محمد ساکن ګذره هرات از نشر اعلان الی یکماه به ریاست محکمه ابتدائیه احوال شخصیه مرکز هرات حاضر شود در غیر ان موضوع غیاباً فیصله میشود وآنګاه حق شکایت را نخواهد داشت. (۱۲۵۸)

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیواد

HEWAD DAILY

ورځپاڼه

چهارشنبه د ۱۳۹۳ ل د غویي ۳۱ مه د ۱۴۳۵ ق د رجب المرجب ۲۱ مه د 21 /5/2014

هیواد ورځپاڼه د ۱۳۹۳ لمریز کال لپاره ګډون کوونکي مني

هیواد ورځپاڼه ستاسي لپاره، نظریات او وړاندیزونه دولتي مسوولینو او چارواکو ته رسوي. دغه راز ستاسو له ذوق او خوښي سره سم هنري، ادبي، فرهنګي، ورزشي او نور په زړه پورې مطالب خپروي.

د دولتي ارګانونو، وزارتخانو او ادارو لپاره کلنۍ ګډون ونډه	۳۰۰۰ افغانۍ
د دولتي ارګانونو، وزارتخانو او ادارو لپاره شپږ میاشتنۍ ګډون ونډه	۱۵۰۰ افغانۍ
د محصلینو، زده کوونکو او عامو خلکو لپاره کلنۍ ګډون ونډه	۲۰۰۰ افغانۍ
د محصلینو، زده کوونکو او عامو خلکو لپاره شپږ میاشتنۍ ګډون ونډه	۱۰۰۰ افغانۍ
د کورنیو شرکتونو، انجوګانو او موسسو لپاره کلنۍ ګډون ونډه	۴۰۰۰ افغانۍ
د کورنیو شرکتونو، انجوګانو او موسسو لپاره شپږ میاشتنۍ ګډون ونډه	۲۰۰۰ افغانۍ
د بهرنیو هیوادونو د سفارتونو، انجوګانو او موسسو لپاره کلنۍ ګډون ونډه	۴۰۰۰ افغانۍ
د بهرنیو هیوادونو د سفارتونو، انجوګانو او موسسو لپاره شپږ میاشتنۍ ګډون ونډه	۳۰۰۰ افغانۍ
له هیواد څخه د بهرنیو هیوادونو لپاره کلنۍ ګډون ونډه	200 ډالره

«له پوتین سره د حامد کرزي د لیدنې اهمیت»

د افغانستان جمهور رییس د چین په شانګهای کې د اسیایي هیوادونو ترمنځ د متقابلو همکاریو او اعتماد جوړولو د ناغلي ولادیمیر پوتین سره وو چې دغه ملاقات ډېر مهم دی او په دې کې د دواړو هیوادونو د همکاریو په اړه او

سازمان د مشرانو د غونډې په درشل کې د روسیې له جمهور رییس سره وکتل. افغان چارواکي دغه غونډه مهمه ګڼي. د روسیې له جمهور رییس سره د حامد کرزي لیدنه مهمه ده او د همې په ترڅ کې د دواړو هیوادونو د اړیکو او پر سیمه ییزو مسایلو په هکله خبرې وشوې. « د دې ترڅنګ جمهور رییس حامد کرزي د دغه څلور ورځني سفر په ترڅ کې د څینو هیوادونو له مشرانو سره هم ګوري. د ډېرو مهمو ملاقاتونو څخه د ښاغلي جمهور رییس حامد کرزي ملاقات د روسیې د جمهور رییس د څینو نورو مسایلو په هکله خبرې وشوې. » د افغانستان جمهور رییس په داسې حال د روسیې له ولسمشر سره ګوري چې د اوکراین د کړکیچ له امله د مسکو او لویدیځ اړیکې خرابې شوې دي. افغانستان د هغو څو محدودو هیوادونو څخه دی چې د مسکو له خوا له روسیې سره د کریمیا د ټاپو وزمې د یوځای کولو ملاتړ یې کړی دی. یادونه شوې ده، چې د روسیې جمهور رییس ولادیمیر پوتین د ایران، چین، مغلستان له جمهور رییسانو او د عراق له صدراعظم

۷ مخ

افغانستان د نړیوالو رسنیو په هنداره کې

د وخت په تېرېدو سره له اوږو د بار کمېدل

امریکا چاپ، لاس انجلس ټایمز ورځپاڼې د جمهور رییس کرزي د واکمنۍ د میراث او وال سټریټ ژورنال ورځپاڼې د پاکستاني طالبانو او حکومت ترمنځ د خبرو په اړه مقالې خپرې کړې دي. لاس انجلس ټایمز د افغانستان د بشري حقونو د خپلواک کمیسیون د رییسې سیما ثمر هغه خبرې راخیستي چې نوموړې شپږ میاشتې وړاندې په ارګ کې له جمهور

څخه د بسار کمېږي.
ورځپاڼه لیکي: جمهور رییس کرزي یوازینی کس نه دی چې د خپل ستونزمن ۱۲ کلن کار په ختمېدو سره د راحت احساس کوي. جمهور رییس کرزي چې د افغانستان د اساسي قانون له مخې د دریم ځل لپاره د جمهوري ریاست لپاره خان نه شي کاندیدولای، د وخت د تېرې د شپو او خوشالو کسانو له و او د

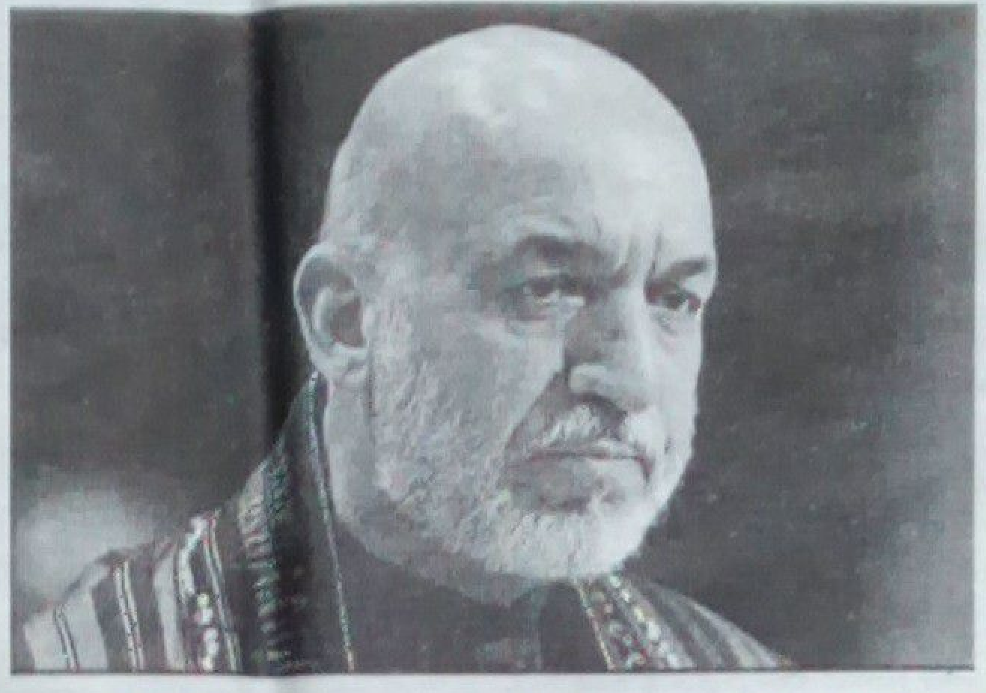

رییس کرزي سره د کتنې پرمهال په توګو کې هغه ته ویلي وو چې د جمهوري ریاست وخت یې کم دی. جمهور رییس کرزي په عاطفي ډول وټي وو ګرانې خورې، که ربښتیا درته ووایم، زه ورځې شمېرم او دا ځکه چې ژبسته ډېر سترې یم. د هرې ورځې په تېرېدو سره زما له اوږو

خپلو خلکو هلې یې منعکس کولې.
لاس انجلس ټایمز وړاندې لیکي: د جمهور رییس کرزي د محبوبیت د کمېدو یو علت دا دی چې د ده د بهرنیو چارو پخواني وزیر ډاکټر عبدالله عبدالله چې د نورو کاندیدانو په نسبت یې زیات پر ده بیکاره انتقادونه کول. د جمهوري

ریاست د انتخاباتو په لومړي دور کې تر ټولو زیاتې رایې ګټلې. د جمهور رییس کرزي چې په بیکاره د کوم کاندید ملاتړ نه کوي، په ټېرو څو اوونیو کې یې له خپل رقیب عبدالله عبدالله او ډاکټر اشرف غني احمدزي سره په آرامۍ ملاقاتونه کړي او د ورځپاڼې په باور، شواهد په ډاګه کوي چې حکومت کې خپل نفوذ وساتي.
وال سټریټ ژورنال ورځپاڼې، د پاکستاني طالبانو او حکومت ترمنځ د خبرو د بندېدو علتونه څېړلي او لیکي: د پاکستاني طالبانو په منځ کې بېلتون او انشعاب په له اسلام اباد سره د دې ډلې د خبرو په منځ کې یو خنډ وي.
ورځپاڼه لیکي: د پاکستان حکومت له تحریک طالبان پاکستان سره چې له القاعده شبکې سره تړاو لري، په مذاکرو توافق کړی و. وال سټریټ ژورنال زیاتوي، داسې ښکاري چې د پاکستاني طالبانو یو قوماندان سجنا د پاکستان د حکومت په شرایطو سلا شوی او ممکن ته ورانوونکو اعمالو لاس واخلي. خو په مجموع کې له طالبانو سره مذاکرې چې د نواز شریف د حکومت له جوړېدو سره سم پیل شوې وې، دواړو خواوو په کې

خانته وخت سپمولی دی. ورځپاڼې له طالبانو سره د پاکستان د دولتي کمیسیون د یوه غړي رستم شاه مهمند خبره راخیستې چې وایي: له طالبانو سره خبرې د هغوی په منځ کې د شخړو او دغه راز د طالبانو او حکومت ترمنځ د بې اوږې له امله ځنډې شوې دي

حامدکرزي د چین د «وشي» له تاریخي ښاره لیدنه وکړه

حامد کرزي چین ته د خپل سفر په دریمه ورځ د دغه هیواد د «وشي» له ښاره لیدنه وکړه. جمهوررییس او ملګري پلاوي له یې د «وشي» ولایت د والي میرمن هونګ لیکسین او نورو چارواکو له خوا ښه هرکلی ووایل شو. د «وشي» والي میرمن هونګ لیکسین د دغه ښار په اړه ووېل چې دغه ښار ۷۰۰۰ کلن تاریخ لري او د چین د ټکنالوژۍ او معلوماتو مرکز او د دغه هیواد له پنځو مشهورو او مهمو ښارونو څخه دویم ښار ګڼل کېږي. په دغه ښارګي د ۲۲ بیلیونو امریکایي ډالرو په ارزښت ۵۰۰ بهرنیو کمپنیو پانګونه کړې چې د هغو له جملې څخه ۹ کمپنۍ د افغانانو دي چې د شاوخوا سلو میلیونو ډالرو په ارزښت یې د ټکنالوژۍ په برخه کې پانګونه کړې ده

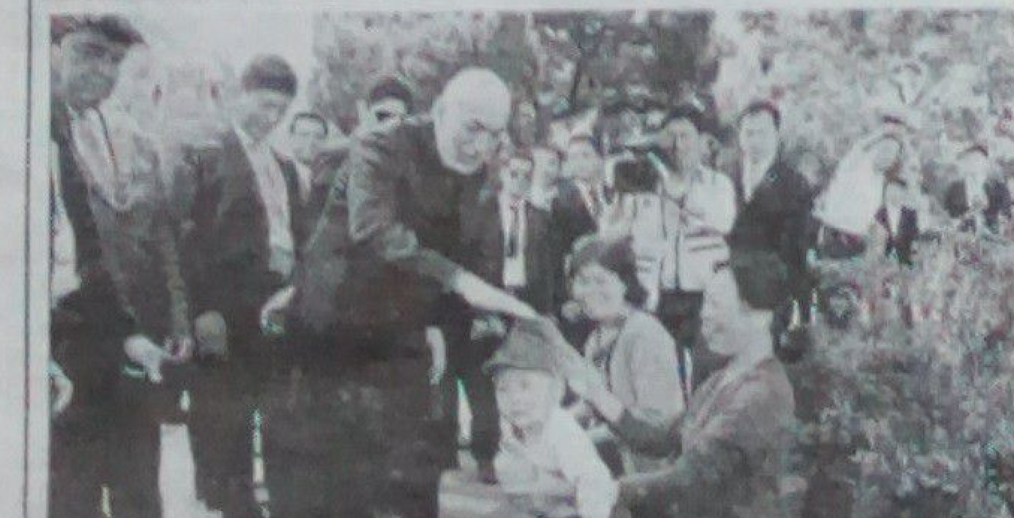

د شعر او تخیل په ډګر کې بېدل ...

د جمهور رییس د سلاکار زلمي هیوادمل، د اطلاعاتو او فرهنګ د وزیر او د دغه وزارت د معینانو او یو شمېر مسوولینو په کابل کې د څینو بهرنیو هیوادونو د سفیرانو، د ملي شورا د یو شمېر غړو او د یو شمېر علمي او فرهنګي شخصیتونو په ګډون پرون د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت د سفونو په نړیوال مرکز کې جوړه شوه. دغه سیمینار په پیل کې د افغانستان د اسلامي جمهوریت د جمهور رییس حامدکرزي پیغام د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت د خپرونو د چارو د معینې میرمن سمین حسین زاده له خوا ولوستل شو چې د هیواد ورځپاڼې په همدې ګڼه کې خپور شوی دی. وروسته د اطلاعاتو او فرهنګ وزیر ډاکټر سید مخدوم رهین د میرزا عبدالقادر بېدل د شخصیت او د شعرونو دیالیکو اړخونو په اړوند معلومات ورکړل او ویې ویل دغه مېړنی، نه یوازې څخه درې سوه کاله تېر شول چې د هندوستان په لوی ټاټوبي کې د فارسي - دري ژبې یو ډېر ستر او بې سارې شاعر او له سترو صوفیانو او فیلسوفانو څخه و. ډاکټر رهین زیاته کړه چې ابو المعالي میرزا عبدالقادر بېدل په هغه لیري سره چې په اسلامي فرهنګي کې یې درلود دلرغوني یونان په فرهنګ او تمدن سره په خپلې بلدتیا او په پراخو اطلاعاتو سره د هندوستان د تمدن لو دهغو پوهې زده کړې تر دې حده پورې چې مهابارتا یې په بشپړه توګه لوستلې و او یادونه یې کړې وه. د اطلاعاتو او فرهنګ وزیر وویل د معرفت له لارې، څخه دغه شان پیاوړي سرې د ستر اسلامي عارف په توګه چې له بایزید او جنید سره ملګري ویږندل شو او خپل ټول ظرفیت فلسفي، عارفانه او ادبي تفکرات یې دغه ډېټه سلو زرو بیتونو په قالب کې ځای

کړل. دغه راز بېدل د شیخ الاکبر، محي الدین بن عربي او مولانای بلخ په شان د وحدت الوجود په نظریې مشر لاروپالو څخه و او تل یې د حضرت پاک الهي جلوه بلله او دغه جلوه یې په کیڼلو په ټوره یا په انسي زاد او د انسي زاد په زړه کې لیدل. ډاکټر رهین زیاته کړه چې بېدل د ډېر ظریف معاني په فوق العاده پیاوړي تخیل او په فوق العاده پراخ فرهنګ سره شعر په قالب کې ځای کړه او دیدل سبک هغوی د تخیل په ډګر کې نه دی. دغه راز په دې سیمینار کې د جهاد مشر او د هیواد پخواني جمهور رییس پروفیسر صبغت الله مجددي هم میرزا عبدالقادر بېدل یو لوی شخصیت وباله او سترو شخصیتونو ته درناوي د سیمینارونو د جوړولو په خاطر یې د اطلاعاتو او فرهنګ د وزیر قدرداني وکړه. وروسته په کابل کې د هندوستان سفیر امرسنها په خپلو خبرو کې بېدل په اړوند معلومات ورکړل او ویې ویل چې میرزا عبدالقادر بېدل د هندوستان په پټنا ښار کې زېږېدلی دی او د خپل عمر زیاته برخه یې په دهلي کې تېره کړه او له هغو سترو شخصیتونو څخه و چې په ټوله نړۍ کې یې پېژني. د هند سفیر دغه راز د اطلاعاتو او فرهنګ له وزیر او د دغه وزارت له نورو مسوولینو څخه چې دغه سیمینار په جوړولو کې یې ونډه درلوده منته او قدرداني وکړه. ده زیاته کړه چې بېدل وروسته نور شاعران او لیکوالان لکه میرزا غالب او اقبال لاهوري چې دهغه له اشعارو څخه یې الهام اخیسته. دغه راز د سیمینار په پای کې د کابل پوهنتون پیغام د دغه پوهنتون د استاد پوهاند محمدحسین یمین او د خلقاي پوهنتون پیغام د دفاري فیصل له خوا ولوستل

شول. وروسته نجم الرحمن مواج او د حرکت اسلامي ګوند مشر سید محمد علي جاوید د میرزا عبدالقادر بېدل د مقام شعر او شاعري او شعر سبک او شخصیت په اړوند خبرې وکړې او هغه یې د سترو عارفانو له جملې څخه وباله. دغه سیمینار په بهیر کې دملي لیبار دهنرمندانو له خوا یوه لنډه نمایشنامه هم اجرا شوه. دغه راز ددغه سیمینار تر ټولې عمومي غونډې د رییسې په توګه سمین حسن زاده، د مرستیال په توګه د هندوستان دبېدل پېژندنې دټولنې مسوولې میرمن قمر غفار، او د منشي په توګه محمد شریف سروري په انتخابیدو وروسته په کار پیل وکړ. په دې مجلس کې قمر غفار، نجم الرحمن مواج، استاد حیدري وجودي، پوهاند محمد حسین یمین او د سیمینار په دویم علمي مجلس کې له هندوستان څخه بېدل پېژندونکي شرف حسین قاسمي، شکیلا نوید او عبدالعزیز مهجور خپلې علمي او څېړنیزې مقالې چې دابو المعالي میرزا عبدالقادر بېدل دژوندانه دیالیکو نورو مقام او شخصیت او کارونو په اړوند یې لیکلې وې ولوستلې. دغه سیمینار د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت په اهتمام او د هندوستان دسفارت په همکارۍ جوړ شوی دی. د یو بل خبر له مخې، د اطلاعاتو او فرهنګ وزیر ډاکټر سید مخدوم رهین له میرزا عبدالقادر بېدل څخه د درې سویم کلیزې د درناوي په مناسبت د کابل ښار د دریم مکروریان په سیمه کې د شاه کابلي په نامه چې دابو المعالي بېدل مرشد و، ونوماوه. شاه کابلي دبیدل یوله مشایخو څخه یعني دبیدل له پیرانو څخه و چې د شخصیت له پلوه د شمس تبریزي مقام ته رسېږي

باختر

د کورنیو پانګوالو د راجذبولو هڅې

افغان حکومت د ۲۰۱۴ - ۲۰۲۴ کال ترپایه د بهرنیو خواکونو د وتلو او د نړیوالو مرستو د کمېدو په پام کې نیولو سره کورنیو پانګوالو ته زمینه برابروي، چې د بیا رغاونې او په لویو پروژو کې ونډه واخلي. د فواید عامې وزارت مسوولان وایي چې په عام المنفعه پروژو کې یې د داخلي پانګونې لپاره نوې ستراتیژۍ تر لاس لاندې نیولې ده. د نوموړي وزارت ویاند سهیل کاکړ وویل، چې د بیا رغاونې په پلانېدو لاډو او لوږګادي پټلۍ په برخه کې د داخلي پانګوالو لپاره ښه فرصتونه موجود دي. چارواکو د امنیتي وضعې د ښه کېدو او د پانګونې لپاره د لازمې زمینې د برابرېدو په هیله له ملا اماماتو او دیني عالمانو څخه غوښتي چې په خپلو خطبو کې خلک د بیا رغاونې په برخه کې ونډې اخیستو ته راوبولي. د فواید عامې وزارت ویاند سهیل کاکړ، وایي چې په تېرو ۱۲ کلونو کې دغه

برخو کې د پانګونې لپاره اسانتیاوې او امتیازات رامنځ ته شوي دي « د پټلۍ په توګه د دولتي او خصوصي مشارکت په نوم یو میکانیزم وجود لري، چې ملي سوداګر کولای شي چې هم د لویو لارو پر جوړېدو او هم د هغې په حفظ او مراقبت کې پانګونه وکړي او له دولت سره په دې کې ونډه واخلي. همداشان د اورګادي پټلۍ په برخه کې یوازې څه چې ملي سوداګر کولای شي تشویق کړي د امنیت مسئله ده د ترانسپورتي زیربناوو په سکتور کې په خانګړې توګه د لویو وزارت په افغانستان کې ۲۳ زره کیلومتره سړکونه جوړ کړي دي. د هغه په وینا د خلکو له پاره د ترانسپورتي سهولتونو پر رامنځ ته کولو سربېره، د ترڅو میلیونو زیاتو کسانو له پاره کار خایونه رامنځ ته شوي دي. د بیا رغاونې پروژې څخه د خلکو د ملاتړ په پام کې نیولو سره، یو شمېر کارپوهان په دې نظر دي چې دولت باید د « بیا رغاونې صندوق » له « د افغانستان د بیا رغاونې بانک » ته ارتقا ورکړل شي او پر نړیوالې مرستو سربېره دې د خلکو مرستې هم دغه بانک ته جذب کړي.

د ستندرد د ملي اداري مرکزي لابراتوارونه ...

شوي دي. پوهنتون پوټل زیاته کړه په دې مرکز کې دودانیو د میترولوژۍ او خوراکي توکو نفتي موادو بریښنا او مایکروبیولوژۍ موادو کنټرول تر سره کېږي. دغه راز په دې غونډه کې د ښار جوړولو د چارو وزارت معین د احصایې د مرکزي ادارې لوی رییس او د افغانستان د سوداګرۍ او صنایعو د خونې د عامل هیئت رییس ددغو لابراتوارونو د جوړېدو پر ارزښت بالندې ټینګار وکړ. باختر

په ننګرهار کې طالبانو ته د سر ...

طالبانو په نیولو او ددغې ډلې دلسګونو درندو اوسپکو وسلو ترلاسه کولو بریالي شوي دي. پوځیانو دوسله والو طالبانو دځینو پټنځایونو شاوخوا ساحه کلابنده کړې ده. په همدې حال کې سیمه ییز مسوولین وایي چې په دغو عملیاتو کې پوځیانو و دسیمه وسیدونکو ته زیان نه دی اوښتی. دننګرهار ولایت دامنیې قوماندانۍ ویندوی وایي چې دغه عملیات به دتروریستي ډلو له شتون څخه دبشپړ او ګام د یولو سیمو تر پاکولو او خلکو ته دژوندانه دخوندي فضا تر برابرولو پورې دوام ومومي.

باختر

د ولایتي شوراګانو د ټاکنو لومړنۍ پایلې ...

ګډون کړی وو. د ولایتي شوراګانو نوماندان ۲۴ ساعته وخت لري چې له لومړنیو پایلو څخه خپل شکایتونه د شکایاتو څېړنې کمیسیون سره ثبت کړي. د شکایاتو ارزونې کمیسیون ویاند نذیر محسني وایي، چې دا شکایتونه به په علني ډول څېړل کېږي. د ولایتي شوراګانو وروستۍ پایلې به د غبرګولي په ۱۷ مه اعلان شي. ښاغلي نور وایي، د شکایتونو څېړل به په ټاکلې وخت تر سره شي او وروستۍ پایلې به پرته له ځنډه اعلان شي.

دورځپانو رئیس ډاکترشمس الحق آریان فر	۰۷۹۹۳۲۵۸۵۰	Dr : shamsulhaq Aryanfar, Head of Govt. Dailies
امر او مسوول مدیر احمد زلمی شهباز	۰۷۰۰۰۷۸۵۷۸ ۰۲۰۲۳۰۲۱۳۰	Editor -in-chief: Ahmad Zalmai (Shahbaz) 0700078578
مرستیال شاولي قرار	۰۷۹۹۳۱۴۵۰۶ ۰۲۰۲۳۰۲۱۲۹	Deputy: Shah Wali "Qarar"
سرپرست مسوول سکرتر شیرمحمد نظري	۰۷۷۲۰۳۶۷۱۵	
ډیزاین احمدشاه سخي	۰۷۹۹۵۶۶۲۸۵	

کتونکې ډله
- سیدیوسف "شرطي"
- محمد صادق قلندري
- میر مسجدي عزیزي
- اصغر یمنی

د ورځپاڼې د وېش څانګه ۰۲۰۲۳۰۰۳۳۷ _ ۰۷۰۷۹۶۰۱۷۱

برېښنالیک hewad1948@yahoo.com

چاپځای: د آزادۍ مطبعه

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library